

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIII. Скрантонъ, Па., Четверъ 4-го Мая, 1905. Число 18.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, May 4, 1905. No. 18.

НОВИНКИ.

— ПОВѢДОМЛЯСМО нашихъ читателей, что нашъ заступникъ п. Михайло Беля выѣхавъ въ дорогу по стейтѣ Конектикотъ и сусѣдныхъ стейтахъ. Вонъ мае право збирати предллату на „Свободу“ и „Слово“, такожь радо пояснить каждому статуы „Союза“ и прийме жертвы на Першу Руску Буреу въ Америцѣ. Сподѣмось, що всѣ чеснй Русины приймутъ его радо въ своихъ домахъ и улегчатъ ему его тяжку роботу.

Реданція.

— ПРИ будовѣ каналу Панама, внаслѣдокъ нужденныхъ розпоряджень комисіи и нужденного харчу, застрайкували работники, занятіи при водныхъ машинахъ. Страйкарь зобрали ся передъ мешканемъ управителя будовы, домагаючи ся поднесеня платнѣ и точного еѣ выплачуваня. Полиція змагалася розогнати ихъ, при чѣмъ прийшло до бійки. Колькохъ работниковъ, колькохъ полицменовъ и оденъ инжинеръ зостали раненіи.

— ВЪ Гонгконгъ въ Тибетѣ въ Азій, замордували тамошній жителѣ чотырохъ католицкихъ мисіонаровъ Французовъ, и много своихъ одноплеменниковъ, котри приняли католицизмъ. Про подобній заворушеня доносятъ такожь зъ прибрежного Китаю.

— ЗЪ Чикаго доносятъ, что выбухъ тамъ страйкъ возниковъ, а въ загалѣ заноситъ ся тутъ на наибольшей промисловый конфликтъ, який коли небудъ мавъ тутъ мѣсце. Нема надѣѣ, чтобы рухъ середъ работниковъ можна було успокоити въ мирный способъ. Число страйкуючихъ возниковъ, выносятся вже 2500, а зъ каждою хвилиною збольшае ся. Працьодавцѣ не мають намѣру вволити домагаия работниковъ, и заявляютъ, что борбу поведуть до конца. Такожь роблять заходы, чтобы узьскати выимковій права и войско проти страйкаровъ.

— ВЪ Мавнтъ Вернонъ, О. замордувавъ молодой мурина бѣлу дѣвчину. Мурина заарештована и замкнута до взынцѣ. Коли вѣсть о томъ розойшла ся по мѣстѣ, коло взынцѣ зобрали ся товпа народа, домагаючи ся выдачѣ мурина, чтобы его злиничувати. Тамошній шерифъ, чтобы не допустить до линчования, взявъ ся на способъ. Пе-

ребраного убійцю всадивъ до своего самохода, и казавъ його водвести до недалекого мѣста Колумбосъ, а тодтакъ повѣдомивъ зобранныхъ, что убійцѣ вже нема, а товпа народа розойшла ся домовъ.

— МНОГИХЪ готельниковъ въ Джерзі Сити и Гобокенъ зонепокоеило нове розпоряджене, что готель мусять бути воддаленіи шо найменше 200 стопъ водъ церкви, школы, або галѣ зъ оружіемъ чи приборами до гимнастики. Готелямъ, что не водповѣдаютъ тымъ вымогамъ, не буде водновлене позволене на ведене бизнесу на дальше.

— ВЪ Питсбургъ, Па. повѣшено дня 27-го цвѣтна грохъ муриновъ, котри минушого року замордували въ Литедейл, Па. Ивана Кмозою. Двохъ зъ нихъ повѣшено ровночасно, а третого доперва по сконстантованю смерти першихъ двоихъ.

— ВЪ Англіи, въ колькохъ мѣсцевостяхъ, давъ ся чути колька разовъ землетрусъ. Въ мѣсцевостяхъ: Лидсѣ, Шефилдѣ и Йоркѣ, такъ сильно захиталася земля, что ажъ дома затрясли ся. Полиційный инспекторъ въ Редфордѣ, котрый писавъ за столомъ, въ наслѣдокъ землетруса упавъ зъ крѣсла на землю.

— ВЪ недѣлномъ выданю „New Yorker Volkszeitung“ зъ дня 30-го цвѣтна, помѣщено въ перекладѣ нѣмецкомъ „Май“ Василя Стефаника.

— ВИЛКСБЕРИ, Па. 25 цвѣтна. Урядниковъ юніи майнеровъ повѣдомлене ниѣ, что поголовный податокъ юніинныхъ майнеровъ поднесено зъ 10 на 25 центовъ. Се зроблено въ той цѣли, чтобы придбати великій страйковый фондъ. Переговоры зъ компаністами въ дистриктахъ мягкого и твердого угля, мабутъ скончатъ ся безуспѣшно, а зъ початкомъ слѣдуючого року готово прийти до великого страйку. Зо звѣту касіера юніи майнеровъ показуе ся, что въ минушомъ роцѣ выдатковъ було больше водъ доходв о 503 тысячѣ долларовъ. Теперь е въ касѣ 304 тысячѣ долларовъ. Юніи майнеровъ числятъ теперь 330 тысячъ членовъ, а въ роцѣ 1898, коли президентомъ выбрано Мичеля, юніи числила лишь 55 тысячъ членовъ.

— ПОВАГА передъ закономъ росте и въ полу-

дневныхъ провинціяхъ Злученыхъ Державъ. Доказомъ сего е, что 29 цвѣтна зовѣсьмъ урядово повѣшено въ Даналсонвилъ, Ля. мурина Валентина, котрый знасилувавъ бѣлу жѣнку. Е се вже другій выпадокъ въ томъ тыжни, де зовѣсьмъ легально повѣшено мурина за той самъ злочинъ. Якъ звѣсно, давнѣйше, за подобный злочинъ, тамошній жителѣ сейчасъ линчували виновника, але теперь вже позволяють властямъ самымъ выконати засудѣ. Валентинъ коротко передъ смертю признавъ ся до двоихъ убійствъ.

— ПРЕЗИДЕНТЪ юніи майнеровъ Иванъ Мичель повѣдомивъ дистриктовыхъ урядниковъ въ околици твердого угля, что свою організаційну поѣздку розпочне дня 14-го мая, и та поѣздка потребае 3 мѣсяцѣ. Проводники дистриктовой будуть скликувати великіи зборы майнерскій.

— АМЕРИКАНСКІИ мліонеръ Андрѣй Карнегі призначивъ 10 миліоновъ долларовъ — яко зельзанный фондъ, зъ котрого процента мають бути оберненіи на пенсію для нездобныхъ до працѣ професоровъ высшихъ школъ въ Америцѣ. Тыхъ десять миліоновъ призначивъ Карнегі зъ маетку, який на него заробили бѣдніи работники въ фабрикахъ стали, въ копальняхъ и зельзницяхъ. и теперь той маетокъ йде на професоровъ, а о старыхъ, немочныхъ и не способныхъ до працѣ работникахъ нѣхто и не подумавъ. А певно что много е такихъ работниковъ, котри свои силы, свое здоролве стратили въ фабрикахъ Карнегого, а теперь на старость мусѣли пойти до заведеня для бѣдныхъ. А треба еще знати, что работникамъ въ фабрикахъ Карнегого не такъ дуже добре жие ся. При конци еще варта згадати, что Карнегі великій сумы грошей ложить на бібліотеки и до першого сѣчня с. р. давъ на ту цѣль \$39,325,240.

— ВЪ Сполученыхъ Державахъ е 5,740,000 фармъ, пересѣчна величина фармы 146 и цовъ акра; людей занятыхъ въ рольництвѣ 10,440,000.

— ДО чого може довести пиянство, показуе одна сумна пригода, яка случилась передъ колькома днями въ Йорквилл, Н. Д. 46-лѣтній фабрикантъ цигаровъ Вильгельмъ Штокаль, великій пияница, упивши ся до

нестями, пришовъ до дому, и тутъ знасилувавъ свои двѣ доньки одну 13, а другу 15-лѣтну. На крикъ дѣвчатъ, надбѣгла мати и ледво выратовала свои дѣти зъ рукъ роззвѣренного мужа. Щобы забезпечити ся на будучность передъ звѣрчими нападами чоловіка на власнй дѣти, дала знати о цѣломъ выпадку полиціи.

— ВЪ Дубоисѣ, Па. дня 28 цвѣтна, въ наслѣдокъ експлозии подземныхъ газовъ, згнуло тринадцять майнеровъ, что працювали при мягкомъ углю. Коцально ту збудовано передъ двома роками, и всѣ були певніи, что она не мае газовъ. Треба лишь завдячити что число жертвъ е невелике, той обставинѣ, что се сталося въ ночи, коли въ копальнѣ працювало незначне число работниковъ. Зъ выимкою одного чоловіка, всѣ занятіи подъ землею згнули.

— ПЕКАРЬ Винцентъ Масіно въ Нью-Йорку возъ дуже рано въ возку хлѣбъ, коли нагло напавъ на него якийсь злочинець, поваливъ його на землю, и хотѣвъ обрабувати зъ грошей. Але Масіно вскорѣ подѣвѣвъ ся на ноги, вытягнувъ ножъ и пустивъ ся ловити напастника. Уже мавъ зловити його и пхнути ножомъ, коли нагло доставъ зъ задку каменемъ въ голову. Камѣнь той кинула якась жѣнка, котра выдачи Масіна зъ ножомъ въ рукахъ и якъ вонъ гнавъ за другимъ чоловікомъ, думала, что тутъ розходитъ ся о убійство, хотѣла сему перешкодити, и въ сей способъ выратовала злочинца.

— ВЪ Принсетонѣ, Инд. въ наслѣдокъ подземной експлозии въ копальнѣ угля, згнуло дня 26 цвѣтна значне число майнеровъ. Эксплозию выкликало неосторожное обходжене ся зъ експлодуючою матерією. Уже позно въ ночи вытягнуто 9 труповъ майнеровъ. Здасть ся, что жертвъ буде больше. Мѣжь убитыми суть два Американе, а прочіи суть Славяне.

— РОБОТНИЧЕ Свято вмѣсто 1-го Мая будуть обходити скрантонскій соціалісты въ Недѣлю дня 7-го Мая, въ гала Auditorium, на Провиденсѣ. Будуть говорить бесѣдники въ рожныхъ мовахъ. Початокъ о 7-ой веч. Вступъ вольный.

— СОЦІАЛІСТИЧНИИ Месъ-митингъ водбуде ся въ Понедѣлокъ дня 8. Мая 1905 о 8. годинѣ вечеръ въ Guernsey Hall No 2, на Ва-

шингтонъ Евеню, Скрантонъ, Па. Буде говорити по нѣмецки и по англійски Robert Saltiel зъ Визконсинъ.

— ВЪ Джерзі Сити, Н. Дж. показавъ ся на головної улицѣ, въ бѣлый день цѣлкомъ голый 40-лѣтній мущина, котрый ховавъ ся мѣжь товпу народа, что зъ цѣкавости зобрали ся докола него. Поява божевѣльного на улицы, дуже напалохла жѣнокъ, котри зачали передъ нимъ утѣкати. Доперва чотырохъ полицменовъ зловило божевѣльного и водвезли до шпиталю.

— ВЪ Флюшингъ, Л. И. передъ высшимъ судомъ, водбувъ ся процесъ проти Йосефіны Нобель, котру обжаловано о убійство мужа. Йосефіна Нобель толкувала ся въ сей способъ, что памятного вечера прийшла до покою мужа и знайшла на столѣ револьверъ. Той револьверъ взяла въ руки и хотѣла собѣ взяти, але мужъ хотѣвъ еѣ його вырвати, а середъ того роздавъ ся выстрѣлъ, и мужъ еѣ упавъ неживый. Позаякъ зознания свѣдковъ не были обтяжаючи, Йосефіну Нобель судъ увольнивъ.

ВѢСТКИ ЗЪ УКРАИНЫ.

Російскій дневники доносятъ, что кїевскій Украинцѣ заходятъ ся коло основаня въ Кїевѣ щоденной часописи въ украинской мовѣ.

Въ Харьковѣ оногдѣ укрывъ хтось у ночи зъ мѣскаго собору, икону Ахтирской Богоматери. Другого дня икону воднайдено въ мѣстѣ, але безъ кованой золотой ризы натиканой брилантами. Зъ Харкова заалармовано полицію въ цѣлой губерніи.

Въ Полтавѣ мѣсто основуе народну школу имени Ивана Котляревского. Школа мае отворити ся у вересни сего року а характеръ еѣ мае бути украинской. Мѣска дума жадае водъ правительства згодити ся на те, чтобы наука въ сѣй школѣ велась у всѣхъ клясахъ въ украинской мовѣ, а московской мовы щобы вчено въ нѣй яко обовязкового предмету почавши водъ другои клясы. Въ програму науки сѣи школы взято такожь географію и исторію Украины и исторію украинской литературы. При школѣ мае отворити ся украинская бібліотека и музей имени Котляревского, де мае ся зремадити усе, что чимъ небудъ вяже ся зъ особою и памятію славного поэта Полтавца, котрого великаый памятникъ уже водъ колькохъ лѣтъ украшае мѣсто Полтаву.

ВОРОХОБНЯ ВЪ АРАБІИ.

Ситуація въ Арабіи, котра належить до султана турецкого, зъ кождымъ днемъ для Туречины погоршае ся. Арабы, подносять ворохобню и ставлятъ оружный опѣръ турецкимъ войскамъ. Наибольшій розмѣры прибрала ворохобня въ провинці Сменъ, въ мѣстѣ Санаа. Войска, посланіи на помѣчь турецкому пашѣ въ Санаа, ледво осягнули мѣсце призначеня, змалѣвши по дорозѣ до 1000 жовняровъ. Турецкій паша, маючи вразъ зъ надосланнымъ войскомъ 6000 армію, выршивъ въ поле, чтобы усмирити ворохобниковъ, але зоставъ цѣлковито побитый черезъ арабскихъ повстанцѣвъ. Турецкій жовняры, по наибольшой частіи сирійскій резервисты, кидали оружіе и утѣкали зъ поля битвы. Повстанцѣ здобули значну военну добычу, колька арматъ, много гвербовъ, амуніци и живности. Заноситъ ся на облогу мѣста Санаа черезъ повстанцѣвъ. Турецке правительство е безпомѣчне. Здасть ся, что доперва европейскій баталіоны заведуть ладъ и порядокъ въ Арабіи. Арабскій повстанцѣ розпочали зъ Турками борбу на смерть и жите. Воєвничій Арабы не могли вже водъ давна знести турецке ярмо, и страшній податки и тягарѣ державнй, який на нихъ накладали Турки. Повстане ихъ розширяе ся и на повночи въ провинці Геязъ. А еслибы и тамъ воднесли побѣду надъ султанскими войсками, тогдѣбы султамъ втративъ всяке право называтись протекторомъ святыхъ мѣствъ, де народивъ ся и померъ Магомедъ, се е Мекки и Медины.

Годейда, провинці Сменъ въ Арабіи, 26. Санаа, столиця провинціи, поддала ся арабскимъ повстанцямъ дня 20. цвѣтна. Повстанцѣ приступаютъ теперь до облоги Монаки. Справдѣ въ Монацѣ е 5 тысячъ турецкого войска, але мѣжь нимъ пануе непорядокъ и многи кидаютъ оружіе и утѣкають. Поле битвы, на полудне водъ Санаа, де повстанцѣ побили турецкій войска, застелене е трупами людей и звѣрять. Подѣѣ тѣ мають далекосягле значѣне, и здасть ся, что при безсильности Туречины, зробить тутъ порядокъ Европа.

73 ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!
Нову докторску книжку вѣстачу въ содѣбній информации и рады для муцннхъ жвновъ и дѣтей, сѣя пошлете свои ими на адресъ:
O. P. Box 288, Madison Sq., New York

Грош, що валяють ся на улиці.

Последний раз я бачив Рольфа Гальера передь п'ятнадцятьма роками. Вонь приготував ся тогдѣ до испытю на будовничого; я його знав як чолвѣка дуже првемного, голова його була набита рожными можливими проектами и плянами, дуже интересными и оригинальными. О своих проектах вонь все гворив зь великим жаромъ, а пригадую собѣ два зь нихъ вѣдмѣчали ся своєю дивною оригинальною, именно: проект будовы моста черезъ каналъ Ляманшь и проект будовы желѣзной дороги зь вершку Монблана на вершокъ Юнгфравъ. На жаль профессору вѣднеслись досить недѣлчливо до свѣтлыхъ проектов Рольфа Гальера, нашли предложені имъ пляны фантастичными и провалили його при испытѣ. Рольфъ цѣлковито тымъ не зажуриль ся, за якийсь часъ сѣвъ знова до испытю, але знова провалиль ся. Вскорѣ послиа того я предпринявъ далеку подорожъ и на довгий часъ стративъ зь виду свого оригинального знакомого, и отъ по многихъ рокахъ случай знова звѣвъ насъ разомъ.

Одного прегарного весняного поранка, коли мы прохажував ся по тѣнистыхъ алеяхъ берлинского звѣринного огорода, завважамъ, на зверхъ досить подорбно выглядячю людину, що сидѣла на лавцѣ, въ одномъ изъ подальшихъ закутковъ парку.

Лице того чолвѣка, коли я уважнѣйше йому приглянувъ ся, показалось менѣ знакомымъ. Хтожь то? Певжежь се Рольфъ, мой старый приятель Рольфъ?

Однакъ мои сумнѣвы вскорѣ розвѣялись, коли незнакомый поднявъ ся зь лавки и поклонившись назавъ мене по имени, вонь вѣдразу мене познавъ.

— Такъ, такъ, се я, твой старый Рольфъ!

Зь тыми словами вонь весело простягнувъ до мене свою руку, котру я, признаю ся, принявъ не безъ ваганя.

Выглядъ моего приятеля бувъ дуже непотягаючий. Зношенный сурдутъ, вытертѣ штаны, брудный ковчѣрець и рукавцѣ, — все те было явнымъ доказомъ, що коло моего приятеля была бѣда; менѣ стало жаль Рольфа, котрого уважали въ нашѣмъ товариствѣ за чолвѣка способного и талановитого, вызначаючого ся великимъ знанемъ.

Я присѣвъ коло него на лавцѣ.

— Ну, якъ живе ся тобѣ, Рольфъ? Мабуть важко?

— Важко? По чѣмъ такъ судишь друже? Противно, менѣ жие ся знаменито, чудово! Менѣ видить ся, що въ ближайшой будучности стану милионеромъ, але що тамъ милионеромъ — стану миллиардеромъ, котрый зажене въ куть всѣхъ прославленныхъ американьскихъ богачѣвъ. Такъ, такъ, если суть де небудь быстромній головы, то лишь въ старѣй Европѣ.

— Я, правду сказавши, тебе нерозумѣю. Чи тебе именовали где небудь якимъ будовничимъ? Чи?

— Який я теперь будовничій? Выгадувати запопадливо рожній пляны, трудитись надъ будовами — дякую гарненько, ти глупости давно я вже покинувъ. Передомною безспорно далеко больше, благороднѣйше и свѣтле поле до дѣланя, — я свободный чолвѣкъ, и нѣчого кромѣ свободного твореня не признаю! Ты — писатель, и тому можешъ мене зрозумѣти. Правду сказавъ Шилеръ, що „геніяльныхъ людей родить свобода“.

— Все те булобы прекрасно, еслибы въ той самѣ часъ можна було бути ситымъ, — замѣтивъ я повголосомъ, уважно глядячи на його худе, нужденне лице, на котромъ, нездоровымъ огнемъ горѣли темнѣ, неспокойно бѣгаючы очи.

— Чужій ти, бачу, чолвѣкъ, зовсѣмъ не хочешъ мене розумѣти! Говорю-жь тобѣ, въ недалекой будучности буду найбогатшимъ чолвѣкомъ на свѣтѣ. Впрочемъ, если хочешъ, можешъ взяти участь въ моихъ предпринятяхъ, котры я маю на думцѣ: а оденъ-два милионы, думаю, придадутъ ся и тобѣ. Який у мене теперь знаменитѣй проекты, еслибы ты знавъ?!

— О, друже, та ты, якъ бачу, зовсѣмъ не змѣниль ся; по давньому носишь ся зѣ своими...

— Проектами, разумѣе ся! Але ти, котрыми я тѣпивъ ся въ молодости — то дитинна забавка въ порѣвнаню зь тымъ, щс я теперь загадую! Если хочешъ, я тобѣ про нихъ розкажу, але перше я мупу троха покрѣпитесь!

Зь тыми словами вонь всунувъ руку въ бочну кишению и вытягнувъ зь вѣдтамъ фляшку зь горѣвкою. Приложивъ шийку до усть, потягнувъ колька разѣвъ, вѣдкашлявъ зь видимымъ вдоволенемъ и попросивъ мене такожъ напити ся.

Коли я йому вѣдмовивъ, його се дуже здивувало.

— Ты не петь? По дурному робишь! Въ той чудотворной водѣ дрѣмають геніяльнѣ мысли, котры скоро, на крилахъ, облѣтають мозокъ. Ну, послухай.

Кинувъ колька быстрыхъ поглядѣвъ довоклада себе, боячись, що хто небудь може його подслухати, и зачавъ:

рати. Ты мусѣвъ чути про бельгийску экспедицію до полудневого бѣгуна? Ну, отже зѣ звѣту той экспедиції, мы вѣдѣдали ся, що полуднева Патагонія и Огненна Земля, належать до найбогатшихъ земель на свѣтѣ, бо на своихъ величезныхъ пасовищахъ дають кормъ незмѣреннымъ стадамъ овецъ. Але нѣчого не значать вѣѣ ти пасовища, въ порѣвнаню зь фармами пингвинѣвъ,* котры я намѣряю оснувати въ близкой будучности. Тамъ, на полудневомъ бѣгунѣ, на бережу полуднево-ледоватого океана, ти птицѣ выводить ся въ безчисленномъ множествѣ. Жие ихъ тамъ сотки милионовъ. Представъ собѣ, що въ рожнымъ мѣсяцахъ будутъ розставленѣ люде, котры лишь тымъ и занимають ся, що убивають пингвинѣвъ. Припустѣмъ, за оденъ день они убють 20.000 штукъ: се буде зовсѣмъ не много, если возьмемо на взглядъ велике множество тыхъ птицъ зь одной стороны, и ихъ страшну плодовитѣсть зь другой стороны. Мясо пингвинѣвъ, якъ звѣсно, е дуже поживне. Если по покритю коштовъ, кожда птица дастъ лише 10 фениковъ доходу, то на день можна заробити 2000 марокъ, а на рѣкъ вынесе чистый доходъ рѣвно сѣмсотъ двайцять тысячъ марокъ. Кругленька сума, неправда?

— Позволь, — замѣтивъ я — а кошта перевозу? Чи подумае ты о нихъ? На мою гадку, они мусять бути дуже великѣ!

— Вѣею обдумано, друже мой, все обчислено, не бой ся! „Полуднево-бѣгунова компанія для добуваня мяса пингвинѣвъ“, выбудуе цѣлу флоту кораблѣвъ, выключно назначеныхъ до перевозу сирого мяса у вѣѣ порты старого и нового свѣта. Въ короткомъ часѣ, всѣ рынки будутъ заваленѣ нашимъ продуктомъ.

— Отже готово прійти до того, що весь свѣтъ буде заспаный поживою, запримѣтивъ я, думаячи, що надамъ розмовѣ веселый оборотъ. Але мои змаганя скѣнчились неудачно; приятель мой гворивъ серіозно; вонь не звернувъ нѣякой уваги на мои замѣтки, и задумчиво глядѣвъ передъ себе.

— Се, однакъ, еще не все, — сказавъ вонь по короткой мовчанцѣ, — о, еще далеко до всего!

— Значить, у тебе суть еще други пляны?

— Розумѣе ся. Невжежь ты думаешь, що я могу вдоволиити ся однимъ марнымъ пляномъ? О нѣ! Ось для примѣру, одно зь задуманыхъ мною товариствъ; оно буде називати ся: „нѣмецко-американське, акційне товариство для нового добуваня золота“ Не гляди на мене зь такимъ здивованемъ. Се зовсѣмъ правдиве дѣло, котре принесе въ будучности великѣ користи. Дѣло ось въ чѣмъ. Кождого дня умирае много людей. Чи ты годишь ся зь тымъ?

— Розумѣе ся! сказавъ я.

— Ну, отже. Ты такожъ згодишь ся зѣ мною, що многи зь тыхъ, котры лежать похороненѣ на нашихъ кладовищахъ, мають въ зубахъ золотѣ пльомбы. Если припустимо, що зѣ всѣхъ умираючихъ кождого року на земской кулѣ, лишь 500.000 мае подобнѣй пльомбы, и що чистого золота мѣститъ ся въ кождой лишь оденъ каратъ, то ясно, якъ день, що людскѣсть трагитъ такимъ чиномъ пѣвъ милиона каратѣвъ золота, або цѣлый милионъ марокъ, числячи, що оденъ каратъ коштуе двѣ марки. Та сума е найменша, яку можна заробити, бо не вчислено тутъ того золота, котре можна добути вѣдъ людей, похороненыхъ много лѣтъ тому назадъ.

Сказавши се, мой бувший приятель торжественно поглянувъ на мене.

— Ну, а якжежь ты добудешъ золото зь могиль? — поспитавъ я.

— Се моя тайна, — вѣдповѣвъ вонь, значучо поднявши палець до горы. — Я вынайшовъ колька незвычайно добрыхъ прирядѣвъ, при котрыхъ помочи, все пойде, якъ по маслѣ. На всѣ ти приряды, достаю въ короткомъ часѣ патентъ. Але у мене суть еще проекты! — добавилъ вонь скоро. Найпершій, е засноване „Асоціаци електричного свѣтла на европейскомъ континентѣ“, вѣдтакъ „Интернаціональне товариство для добуваня скарбѣвъ зь дна моря“, и, наконецъ, „Товариство для будовы тунеля черезъ пѣвнѣчнѣй бѣгунъ.“

— За много пляновъ наразъ, дорогой Рольфе!

— Зовсѣмъ не много! Послухай лишь! На певныхъ, точно означеныхъ мною пунктахъ, по цѣлой Европѣ, будутъ уставленѣ великѣ электричнѣ лампы котры будутъ рѣвномѣрно освѣчувати цѣлу Европу. Ночей, въ сей способъ, зовсѣмъ не буде, а про теперѣшнѣ, марне освѣчуване улицъ, лишитъ ся лишь згадка. Идѣмъ дальше. Я выдумавъ новый, и незвычайно простый способъ, до выдобуваня зь дна моря всѣхъ скарбѣвъ, котры лежать тамъ сотнѣ и тысячѣ лѣтъ безъ всякой користи. А теперь саме найинтереснѣйше. Розходить ся тутъ о дослѣджене пѣвнѣчного бѣгуна. Чи видѣвъ ты коли небудь, якъ будуе ся тунель въ гористой мѣсцевости? Нѣ? При будовѣ тунеля, найважнѣйшу роботу роблять бурячѣ машины, котры пробивають собѣ дорогу черезъ найтвердшій горскій поклада. Подобнѣй машины, въ улѣпшенѣй, послиа

моихъ пляновъ, конструкции, будутъ уставленѣ въ такомъ мѣсци на пѣвнѣч, де зачинае ся граница вѣчного леду; машины пробавши собѣ дорогу скрѣзь ледянѣ стѣны, зроблять тунель, або властиво каналъ, по котромъ корабель буде могъ посувати ся на передѣ. За який рѣкъ, цѣлъ буде осушена; экспедиція, поробивши потрібнѣ помѣры на пѣвнѣчномъ бѣгунѣ, буде могла або вернути ся назадъ, або достае ся до Америки. Сежь найпростѣйша рѣчь на свѣтѣ! А мимо того, доси не прійшло нѣкому на гадку, въ сей простый способъ рѣшити таке трудне питане, котре вѣдъ многихъ лѣтъ, не дае спати нашимъ ученымъ географамъ.

Я поглянувъ зь боку на своего приятеля, и, признаю ся, не безъ страху вѣдвернувемъ ся вѣдъ него. Мене занепокоивъ загадочный огникъ, який блестявъ въ его великихъ, темныхъ очахъ.

— Все то дуже гарно, але выдатки, друже мой, великѣ выдатки, якихъ потребують твои знаменитѣ предпринемства, хто ихъ покріе? — поспитавъ я зь незнаня.

— О, тымъ и журити ся на потребуешь, — финансова сторона моего предпринята находить ся въ знаменитѣмъ станѣ, — въ томъ напрямѣ вже все полагоджено, — вѣдповѣвъ вонь усмѣхнувши ся зь вдоволенемъ.

Вонь ставъ шукати въ своей боной кишени, въ той самой, де была фляшка зь горѣвкою и вытягнувъ зь вѣдтамъ пачку якихъсь паперѣвъ, котру зь трудомъ розвинувъ своими дрожачими руками. Одно письмо, сильно помяте и затовцѣне, представляло щось въ родѣ колекты; зь горы до долины було покритѣ рожными подписами.

Вонь показавъ менѣ пальцомъ на ти подписы.

— Отъ, видишь, цѣлый рядъ высокопоставленыхъ особѣ, котры заинтересували ся моими предпринятями и стали моими спѣльниками. Миністеръ X. давъ на ту цѣлъ 5 марокъ, радникъ скарбу У. 10 марокъ, графиня — 3 марки и т. д. Ты люде, зь часомъ достають великѣ доходы за свои грошѣ, они се добре розумѣють, въ противномъ случаю, они бы не рызиковали своими грѣшми. Знай о томъ, ще не для моихъ гарныхъ очей, они дають свои грошѣ, чи не такъ? Надѣюсь, що и ты приступишь до спѣлки.

Я бувъ дуже здивованый тымъ неожиданнымъ предложенемъ, а наибольше, тымъ певнымъ тономъ, що недопускавъ жадныхъ сумнѣвѣвъ.

— Даруй, але въ якомъ предпринемствѣ кажешъ менѣ взяти участь?

— То все одно, въ котромъ хочешъ!

— Знаменито, я записуюсь на пѣвнѣчну экспедицію и жертвую на ту цѣлъ одну марку.

— Яко другѣ, я раджу тобѣ записати ся на всѣ, пять предпринятій вѣдразу. Доходъ зь нихъ буде певно рожный, а менѣ бы було дуже прикро, еслибы ты случайно ставъ спѣльникомъ наименше поплатного предпринята.

— Дуже гарно! На кожде предприняте я даю удѣлу 50 фениковъ, що робить разомъ двѣ и пѣвъ марки. Грошѣ можна дати сейчасъ?

— Розумѣе ся!

Я давъ йому колька сѣбныхъ монетъ, котры въ одну мить щезли въ его кишениахъ.

Записавши мое имя на папери, вонь поднявъ ся зь мѣсца.

— Въ короткомъ часѣ я зайду до тебе и дамъ тобѣ знати, якъ стоять справа зь нашими дѣлами. До побаченя.

Доси вонь нѣ разъ не бувъ у мене; чи жие вонь еще, и яка судьба постигла його знаменитѣ проекты, я нѣчого не знаю.

Читайте, що каже Дрѣ Ландесъ:

Я маю найбільшу практику въ Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексико и Полудневѣй-Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ лишь слабости муциль.	Але сли можешъ бути вылѣченный, я тебе вылѣчу.
Лѣчу лишь муциль.	Що небудь тобѣ долагае.
Але и вылѣчую ихъ.	скажи або напиши менѣ.
Вылѣчу кождый вынадокъ до якого ся возьму.	Хоробы мѣхура и почокъ.
Если е не до вылѣченя не беру ся до него.	Хоробы крови и шкѣры.
Сли не можешъ бути вылѣченный, скажу тобѣ вѣдтверто.	Утрата наматы.
	Утрата мужеской силы.
	Утрата животности.
	Лѣчу безъ болю, не надертверто.
	жую вѣдъ працѣ.

Що року лѣчу тысячѣ людей.
Роблю сотки операций шо мѣсяца.
Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прійти до мене.

Памятай: Шорада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайди або напиши до

DR. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd St., New York, N. Y.

*) Пингвины — се морской птицѣ, що живутъ въ великомъ множествѣ на побережахъ полудневой Америки.

Що робітники повинні знати?

Въ Сполученыхъ Державъ, пише Американецъ Р. Говтеръ, е не менче якъ 10.000.000 бѣдныхъ людей, се е такихъ, що не могутъ по людски мешкати. Їсти и зѣдятьгаться. Чотири мільони зъ нихъ е публичними нуждарами. Бѣльше якъ 2 мільони робітниківъ мають роботу лишъ вѣдь 4 до 6 мѣсяцѣвъ кожного року. Майже половина фамилій въ Сполученыхъ Державъ на мае жадного „пропертія“. Понадъ мільонъ сѣмсотъ тысячъ дѣтей мусить працювати у шапахъ та фабрикахъ въ вѣцѣ, коли повинні бы учитись въ школѣ. Около 5 мільонѣвъ жѣнокъ мусить працювати; мільонъ робітниківъ зостае що року убитыхъ або покарѣченыхъ при роботѣ, а 10 мільонѣвъ умирае на сухоты.

Богатство Сполученыхъ Державъ взросло за послѣднихъ 45 рокѣвъ зъ 16 до 100 бильонѣвъ долларѣвъ. Єслибъ се богатство роздѣлити рѣвно мѣжь людей замешкуючихъ Сполученій Державы, то на кожду особу припало бы 1.250 дол. Тымчасомъ що бачимо въ дѣйности? Урядова статистика выказуе, що пересѣчна сума, яку мільоны родивъ выдають на жите на тыждень е сѣмъ долларѣвъ. Єсли се е пересѣчна сума, то розумѣе ся, що мусять бути що найменче сотки тысячъ родивъ, якъ выдають на жите ще менче. Треба дуже сумнѣватись чи робітничій родивъ зарабатює по 7 разы 52, значить 364 долларѣвъ на рокѣ, бо урядова статистика приймае, що робітники працюють повный рокѣ, а се неправда.

Въ мѣстечку Манитовокъ, въ стейтѣ Висконсинъ, выбрали соціалісты своего начальника мѣста и двоухъ радныхъ. Въ мѣстечку Рейсинъ, того самого стейту выбрано 6 соціалістичныхъ урядниковъ, а въ Едмондѣ, стейтѣ Вашингтонѣ, одного радного.

Не дуже щасливо живе ся робітникамъ въ цивілізованой Англии а особливо еѣ столицѣ Лондонѣ. Пересѣчна величина ихъ компанат е 8 стѣпъ квадратныхъ. Стѣны и повалы чорный вѣдь броду. Въ одной компанат живе неразъ по двѣ родивы. Инспекторъ здоровля знайшовъ въ одной пивници вѣтца, матѣрь, троє дѣтей и четверо поросятъ. Въ другомъ мѣсци въ подземной кухни жило 7 особѣвъ. Ще въ иншомъ мѣсци мати вѣднай-мала компанату для неморальныхъ цѣлей зъ раннього вечера до позна въ ночи, и тому выганяла дѣти на улицу. Дѣти вертали домѣвъ доперва по пѣвночи. Словомъ, многій мушцины, жѣнки та дѣти родять ся, живуть и умирають въ одной компанатѣ, де зносятся голодь и холодь безъ най-

менчою надѣѣ на лѣпшу будучность, безъ промѣня якоисъ радости та выгоды, доки милосердна смерть не закрие имъ очей.

Люде вынаходять що разъ то новій машины. Теперъ вынайдено автоматичну машину до чищення домѣвъ и сейчасъ завязалась компанія зъ Вандербилтомъ на чолѣ, що буде занематись сею роботою. Всяка нова машина, що замѣняе працю людскихъ рукъ е безперечно поступомъ впередъ, бѣда лишъ що поки-що зъ того поступу користають лишъ богатій одиницѣ, а робучій народъ терпить на томѣ.

Президентъ Рузвѣльтъ вєлавивъ ся своею пропагандою того, чтобы Американцѣ родили бѣльше дѣтей; вѣнъ радить такожъ, чтобы бити мужѣвъ, котрї бють свои жены. Причина чому Американцѣ мають мало дѣтей е та, що они не бачать выгядѣвъ для своего потомства и тому ограничають его число. Причиною недѣбранныхъ супружествъ и разводѣвъ е те, що жѣнки чтобы стати „независимыми“ и не працювати тяжко, выходятъ за кого попало. За тымъ слѣдуютъ квасы а жѣнка мусить жити зъ чоловікомъ хочьбы и найгоршимъ, бо вѣнъ дае еѣ удержане.

Мясный тростъ даеєь не мало въ знаки бѣднымъ людамъ, черезъ те, що подвысше цѣну за мясо. Якъ звѣстно творенѣ тростѣвъ е противъ права, тому заряжено дослѣдъ Мясного Тросту. Але щожъ? Комисаръ Гарфилдъ, що мавъ поручену сю справу, прийшовъ до заключения, що Мясный Тростъ не здарае, бо зарабатяе всего около 2 процентъ. Розумѣе ся, що се брехня, але п. Гарфилдъ видно знае ся на рѣчи. Подобно роблять другій урядники, якихъ дурній робітники вибирають зъ республиканской або демократичной партіи.

Въ Сполученыхъ Державъ е народный паркъ, що зве ся Йеловетовнъ Паркъ. У томѣ парку живе дако всяка звѣрина; мѣжь неко такожъ стадо буйволѣвъ (buffaloes), якъ нынѣ вже майже цѣлкомъ вынищенъ. Парку сего и звѣрять стережуть американскій воаки. Недавно майоръ що стоить на чолѣ сахъ воаковъ здавъ справоздане въ котромъ говорить, що череда буйволѣвъ збѣльшася, бо мають подостаткомъ пасовиска и добру воду, долины хоронять ихъ нередъ вѣтрами та студенею и е доволѣ мѣсци кулы они могутъ бѣгати. Цѣкава рѣчь, що урядъ Сполученыхъ Державъ дбае бѣльше о тяхъ буйволѣвъ якъ о людей. Вѣнъ дбае щобъ они мали подостаткомъ ѣды и добру воду мѣжь тымъ якъ 10 мильонѣвъ людей не мае достаточной поживы, нѣ одиу нѣ домѣвокъ, въ наслѣдокъ чого многій передвчас-

но умирають, або пускають ся на бомѣвъ та злочинцѣвъ. Той самъ урядъ, що дбае, абы дикі быки мали що ѣсти, не постарася навить чтобы ѣда, яку купуемо за дорогій грошѣ була здорова, а не подроблювана, шкѣдлива здоровлю. Вкѣнци цѣкаве ще и те, що той самъ урядъ що каже воакамъ стеречи жита звѣрѣвъ — въ часѣ страйку послае воаковъ, чтобы убивали людей и то не чужихъ а таки своихъ власныхъ горожанъ.

Якъ иде работа?

Робітники, що працюють для Сталевого Тросту достали подвысшене платнѣ вѣдь 5 до 7 центѣвъ на долларѣ.

Въ робітняхъ Pressed Steel Car Co. въ McKees Rocks, Pa. страйкують ривегеры и фітеры. Компанія старае ся обсадити ихъ мѣсця скебами, але позаякъ мало е людей знающихъ тѣ работы, буде мусѣла мабутъ уступити въ корысть страйкарѣвъ.

Въ Асмпенѣ, Ил. въ копальныхъ работа иде досыть добре; приймають новыхъ людей до работы.

Желѣзница Baltimore & Ohio замовила въ American Locomotive Co. 250 инджаѣвъ, а недавно передъ тымъ замовила 10 тысячъ каръ. Добрий выгядъ на роботу для тихъ, що працюють у дотичныхъ фабрикахъ.

Въ Шеронѣ, Па. мають пуститись невдовѣ вальцовнѣ что стояли цѣлый рокѣ и другій фабрики.

Въ Гвѣлингъ, Вестъ Верджинія, е страйкъ въ желѣзныхъ фабрикахъ. Деякихъ скебѣвъ побили и пострѣляли. Здаєсь однакъ, що страйкъ не потревае довго.

Коло Канелсвилъ, Па. мають отворити нову майну.

Republic Iron & Steel Co. въ Йонгстаунѣ, О. почала работи послѣ 10 тыжневого супочинку.

Въ майнѣ Гарвикъ (околиця Питсбургъ), де передъ рокомъ згнуло много людей, зачинаєсь зновъ работа, скоро усталена буде платня для робітниківъ.

ДОПИСИ.

Зъ Beaver Creek Alta, Can. Хочу пояснити допись зъ Едмонтоу зъ 13 ч. „Свободы“ про господарку оо. Василиянь. Отцѣ Василияне побудовали церковь въ Едмонтонѣ на лотахъ дарованыхъ имъ французкимъ епископомъ. Тихъ лѣтовъ е 18 и епископъ продавъ ихъ Василиянамъ за 1.50 долларѣвъ, бо таке тутъ право. Анѣ французкій епископъ анѣ парохіяне до сеи церкви права не мають тѣлько самі оо. Василияне, а се тому, чтобы захоронити церковь вѣдь процесѣвъ. Бо трафитъ ся, що

за рокѣ або два навкучить ся кому греко-католицка вѣра и перейде на иншу, то хотѣвъ бы и церковь на такую вѣру перетягнути. Я думаю, що вѣдь коли оо. Василияне приѣхали тутъ и стали працювати — вѣдь тодѣ наставъ спокѣй мѣжь народомъ и всякй другій вѣры перестали пхати мѣжь насъ свой носъ. Я не чувъ про пахрайства та ошуканьства оо. Василиянь. Хто прийшовъ зъ хрестомъ, плюбомъ, або похорономъ, то каждый доставъ що потрібувавъ, а що до удержаня, то самі фармеры ухвалили 3 доллары на рокѣ вѣдь родивы. Коли о. Філясь выѣздивъ до краю, то научавъ людей, чтобы тримали купы и не слухали жадныхъ побѣчныхъ намовъ и народъ жалувать дуже, що покидае его такъ добрый пастыръ задля другого стада. Я простый чоловікъ и стою на боцѣ, але пахрайства жадного не виджу. Оо. Василияне побудовали церковь зъ власной кишентѣ, то хочъ бы дали еѣ французкому бискупови, то що насъ тоє обходить? Правда, Василияне питали громаду чи скоче имъ стати до помочи побудовати сю церковь, але парафіяны не хотѣли. Такожъ я не чувъ, чтобы Василияне намовляли, абы мы были належній до французкого бискупа. Чувъ я лишъ, что казали, что жадна церковь въ Канадѣ не може бути записана на громаду лишъ на чинъ Василиянскій а то для того, бо людскій розумъ е помраченый и не знае что творить...

Василь Романюк.

Зъ сеи дописи и кѣлькохъ попередныхъ видно, что оо. Василияне хочуть зрѣбити оденъ „тростъ“ зѣ всѣхъ греко-католицкихъ церковь въ Канадѣ, котрымъ бы они орудовали и его котролювали. Певна рѣчь, что въ сеи способѣ они забезпечать церковній маетки для католицкой вѣры. Чи забезпечать ихъ такожъ для греко-католицкой вѣры, се велике питає, а вже певна рѣчь, что таке поставлене справы кривдить парафіянь, бо они платять на церковній маетки а не мають жадного голосу въ зарядѣ ними, иншими словами: мають обовязки, але не мають правъ. Такого стану рѣчей вымагае, послѣ розумованя оо. Василиянь, добро католицкой церкви и те что людскій розумъ помраченый... А розумъ оо. Василиянь чи не е такъ само людскій? Що нашій люде не все добре уживають своего права заряджуваня церковными маетками а часто его надживають — се фактъ, але зъ сего не выходитъ, чтобы имъ зовсѣмъ вѣдбирати се право, бо се противить ся справедливости.

Ред.

Вѣдозва.

Милі Братя! Уже вамъ о томѣ вѣдомо, что въ Гейзелтонѣ, Па. завязавъ ся комитетъ до з'організованя

читальнѣ. Отже той комитетъ уряджуе загальній зборы, дня 8-го Мая р. 1905 то естъ въ понедѣлокъ, по недѣлѣ Томинѣй.

Про тоє комитетъ читальнѣ запрашае:

1) Всѣхъ членѣвъ братства и Р. Н. Союза число 85, въ Гейзелтонѣ, чтобы каждый членъ появивъ ся въ церкви о годинѣ 9-ой рано.

2) Запрашае ся членѣвъ, котрї неналежать до братства анѣ до Р. Н. Союза, але тѣлько суть щирі Русины. Просимо чтобы каждый членъ прийшовъ на тѣ перші загальній зборы въ Гейзелтонѣ, Па. и записавъ ся до руской читальнѣ. Уже вамъ вѣдомо о томѣ якъ зъ нами тутъ всякй неукі поступають. Одже чтобы неукамъ показати, что мы не еємо тыми що они, та чтобы нашъ народъ просвѣтити, проте закладаемо читальню. Вы любі Братя не жалуйте „посвятити той оденъ день на такъ велике а важне дѣло. Кличемо и до васъ всечестній отцѣ духовній, доможѣть намъ бѣднымъ сиротамъ на околици Гейзелтонскѣй. Въ разѣ якъ будемо кликати ся о помѣчь до васъ, не вѣдкните нашої просьбы. Були бысьмо такожъ раді еслибъ вы прибули до насъ въ той день а показали намъ дорогу, куды маємо поступати дальше. Знаємо добре, что не оденъ зъ васъ скаже, что малисьмо доброго пастыря а не шановали мы его. Правда, можъ сказати, что малисьмо доброго пастыря о. Велигорского, что хотѣли намъ щось показати и поучити насъ, что такогo мати бѣльше не будемо. Но не зъ нашої стороны, они пошли вѣдь насъ, але пошли черезъ тоту неуку. А не скажемо, что той неукі въ насъ богато естъ, суть и люде котрї знаютъ чоловіка ушановати, и хотятъ послухати щось цѣкавого вѣдь люде розумныхъ, якъ слухали о. Велигорского, кромѣ чотырохъ або пятохъ. Тому ще разъ кличемо до васъ всѣхъ не забувайте о насъ.

Гейзелтонъ, Па. 27-го Апрель 1905.

Комитетъ читальнѣ:

Антѣнъ Капустинскій, предс.

Ф. Поливка,

Т. Добровольскій.

Ю. Перѣга.

Дальші жертвы

на будову гр.-нат. черни

въ Ст. Луисъ, Мо.

1) Братство въ Денверѣ, Боло.

ч. въ Сосд. 97, дня 12 Апрель

с. р. 3.00.

2) Братство въ Вали, На. ч.

въ Союзѣ 80, дня 16 Апр. 11.00,

котру то суму зложили: Федоръ

Голдакъ, Павло Краснянникъ, Василь

Блюванчикъ, Юрій Блюванчикъ и Юрій

Бѣвлянь по 1.00; Василь Качайло,

Василь Шпаржекъ, Иванъ Царикъ,

Иванъ Терешъ, Юрій Головка, Ми-

хаилъ Градѣль, Иванъ Блюванчикъ,

Петро Славникъ, Василь Блюванчикъ,

Андрей Криванчикъ, Михаилъ Криванчикъ

и Василь Бриванчикъ по 50

центѣвъ.

3) Братство въ Смокѣ Ронѣ, На.

ч. въ Сосд. 217, дня 17 Апрель

8.30, котру то суму зложили: Ан-

тоній Блянь, Микита Джемликъ,

Бѣльше 30 лѣтъ
всемірно-извѣстный
**„ЯКОРНЫЙ
ПЕНЬ-ЭКСПЕЛЛЕРЪ“**
Дра Рихтера употребляется какъ
наилучшее средство отъ
ревматизма, подагры, про-
студы, ломоты
и прочихъ бѣльзній.
Во избѣжаніе поддѣлокъ съдѣлать
обращать вниманіе на фабричный
знакъ „ЯКОРЪ“
Склянки по 25 и 50 Стр. продаются
во всѣхъ аптекахъ и въ складѣ
F.A.D. RICHTER & Co.,
215 Pearl St., New York.

Юрко Тима, Людвикъ Новаковский,
Плько Добровольскій, Михаилъ Ман-
дзякъ, Пилипъ Грицкованъ, Климъ
Витѣвъ, Мих. Терлецкій и Йосифъ
Берна по 25 цент.; Дмитро Климъ
20 цент.; Демко Фричь, Андрей То-
ровский, Войтко Подколицикй и И-
ванъ Мандзяла по 15 цент.

4) Иванъ Сенко въ Дзесепѣ, Па.
за спроданіи тикеты на годинку 2.00.
За всѣ ся жертвы складае щирю
подяку и просить о дальшій
ласкавій датки

Рада Церковна.

Збирайте грошѣ

НА РУСКУ БУРСУ
въ Йонкерсѣ, Н. Й.

и вѣдсилайте до:
Rev. Paul Tymkiewicz,
69 Linden St., Yonkers, N.Y.

Чеки и моніордеры вы-
писуйте на имя касіера:
John Glowa, treas. R. N. F.

ЄСЛИ на якѣтъ плезѣвъ васъ е
10 до 15 Русинѣвъ а хотѣли бы
сте приступити до Союза, то за-
ложѣтъ собѣ маленьке братство
и напишѣтъ про се головную
предсѣдателями Konst. Kurgosz,
140 Essex Str., Jersey City, N. J.
а вѣнъ вамъ дасть близкій ноя-
сеня и пришле потрібній рѣчи.

На проданъ

168 акрова фарма, зъ того
40 акровъ подѣ управою,
решта пасовиска и твердый
лѣсъ. Черезъ фарму пере-
плывае рѣка. До фармы
належить садъ, два дома,
оденъ зъ 9 а другій зъ 3
комнатами, кузня, велика
стаяна, що змѣститъ 7 ко-
ней, 7 коровъ и 50 овецъ,
плуги, бороны, 2 возы, 2
саней, колтѣвейторъ, гра-
барка, жнивярка, млынокъ
и другій знаряды господар-
скій. Фарма вѣддалена 29
миль вѣдь Скрентонѣ, 9
миль вѣдь желѣзницѣ, 2 1/2
миль вѣдь почты.

Цѣна \$3.000, половина
готовѣно, решта на сплату
на 5 процентъ. Хотѣвъ хо-
тѣвъ видѣти або купити сю
фарму, зволѣть зголоситись
до редакціи „Свободы“,
209 Linden Str., Scranton Pa.

Руска КНИГАРНЯ

продаетъ
молитвенники, изборники,
пѣснопсольцѣ, псалтырь,
жытї святыхъ, катехизмы,
библия, коляды, букварѣ,
провѣдники, читанки, казки,
повѣстки, сѣванники, те-
атральній штуки и другій
поучаючій и забавній книжки.

Каталоги и цѣнники свѣт-
скихъ книжокъ замѣщуютъ въ
„Свободѣ“ каждого мѣсяца.

Адресуйте такъ:

Ruska Knyharnia
BOX 128
Scranton, Pa.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопись для русского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по тыждню въ Четвергъ
и коштуе:Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнень-
ского 26, Львовъ.Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.Грошъ треба послати въ редістрован-
омъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моня ордеръ). Мо-
ney order, то е варточку, котру доставите
вѣдъ почтара або агента на експресовый
офисъ, посылать намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
няти мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.**Потреба вѣчь!**

Весна! Цѣла природа о-
живае, будить ся до нового
жизня. Можебъ и мы Русины
посля довгой а тяжкой зи-
мы, теперь зъ весною, взя-
лись трохи живѣйше до
народной работы? А тре-
бабъ, бо работы е купа и
часть не стоить. Таке ожив-
лене моглобъ зробиши одно
головне Народне Вѣче а
опосля рядъ вѣчь мѣсцевы-
хъ. Подъ Народнымъ Вѣ-
чемъ розумѣемо не всена-
родне вѣче, вѣче, на якѣмъ
бы были люде рѣжныхъ
парцій а вѣче Русинѣвъ,
що причисляють себе до
украиньской парції. На вѣ-
че Русинѣвъ всѣхъ парцій,
вѣче всенародне на нашу
думку ще не прийшовъ
часъ. Щобъ таке всенарод-
не вѣче могло водбути-
ся, треба чтобы впередъ було
хочъ яке таке порозумѣн-
нѣ мѣжъ рѣжными „проводя-
рами“ а поки що выстари-
чь вѣче „парційне“. Та-
ке вѣче повиненъ бы скли-
кати Народный Комитетъ.

Цѣлю того вѣча бу-
лобъ дати справоздане зъ
дотеперѣшной дѣяльности
та обдумане средствъ для
дальшого скрѣпленя нашей
народной организаціи. Подъ
справозданемъ зъ дотеперѣ-
шной дѣяльности розумѣ-
емъ не лишъ справоздане
Народного Комитету, але
такожъ справоздане Руской
Бурсы, Фонду Шкѣльной
Молодѣжи, Емигранційного
Дому, Народного Дому, Со-
юза и т. д. Словомъ, на та-
кѣмъ вѣчу повинны мы об-
раховати всѣ нашъ народ-

нй сплы. Такой обрахунокъ
вказавъ бы намъ такожъ въ
чѣмъ мы робили опибки.
де нашъ браки та прич-
инивъ бы ся до заведеня вод-
повѣднхъ змѣнъ на лѣп-
ше. Обрахунокъ сей пока-
завъ бы намъ на що теперь
звертати наибольшу увагу,
въ якѣмъ напрямѣ обернути
всѣ нашъ силы. Вѣче таке
повиннобъ придумати та-
кожъ способы для втягненя
ширшого кружка людеи до
сеи организаціи, посред-
ствомъ зъорганизовани мѣ-
сцевыхъ Комитетѣвъ чи може
якихъ другихъ средствъ.
Примѣромъ чи не далось
бы засновати чисто народну
организацію, котрой члены
платилибъ певны невеликы
мѣсячній вкладки на цѣли
чисто народны... Не менче
важnymi предметами вѣча
булибъ: положене Русинѣвъ
въ Америцѣ, політика Руси-
нѣвъ въ Америцѣ, водносини
нашъ до Русинѣвъ другихъ
„парцій“, до другихъ на-
родностей, до Русинѣвъ въ
Канадѣ и Бразиліи, та до
Русинѣвъ въ старѣмъ краю.

Розумѣе ся, що мы тутъ не
подаемо програмы такого
вѣча, а лишъ кидаемо дея-
кы гадки, а обовязкомъ
Народного Комитету повин-
но бути: выробити докла-
дну програму, роздѣлити
рефераты, назначити часъ
и мѣсце вѣча та постари-
тись, чтобы оно вышло якъ
наибольше та найкорист-
нѣйше для добра загалу.
Що до мѣсяця, де таке вѣче
малобъ водбути, мы пред-
ложилибъ Питсбургъ, Па.,
а то зъ сеи причины, що
въ околици Питсбурга е
много свѣдомыхъ Русинѣвъ,
якы радо взяли бы участь
въ вѣчу, дальше въ Питс-
бургу загальнй рускы збо-
ры водбувають ся рѣдко
(лишь разъ була конвенція
„Союза“), е тамъ такожъ
гарный хоръ, якы могъ бы
уприемити вѣчевикамъ ве-
чѣрь.

Що до мѣсцевыхъ вѣчь,
то на нихъ требабъ розка-
зати зѣбраннымъ про наряды
и ухвалы Народного Вѣча
и перевести дискусію, а оп-
осля трактувати справы
мѣсцевы якъ, положене ро-
бѣтничѣвъ, закладане спѣл-
ковыхъ сторѣвъ, братствъ
и т. и.

Сподѣмось, що каждый,
хто приглядаеь напому
житю мусить признати ве-
лику вагу вымѣнѣ гадокъ
посредствомъ вѣчь, а тымъ
самымъ маемо повну надѣю,
що не лишъ Народный Ко-
митетъ але и мѣсцевы коми-
теты возьмутъ ся до скли-
куваня вѣчь. Вѣча мѣсцевы
не конче мусѣлибъ ажъ
слѣдувати за Вѣчемъ На-
роднымъ, они моглибъ вы-
передити его. Се булобъ
навить лѣпше, если бы мѣ-
сцевы вѣча выпередили вѣ-
че загалне, бо тодѣ на за-
гальномъ вѣчу можнабъ
знати, що думае народъ, а
се булобъ по части дирек-
тивною для Вѣча Народного.

**Не слѣвъ а дѣлъ
потреба.**

Деякы люде инше гово-
рятъ та пишуть, а инше
роблять. Такамы людемъ

не можна нѣколи вѣрити
на слово, доки они не
потвердятъ сказаного дѣла-
ми. До такихъ людеи, ма-
жаль, належить и головный
духовникъ Общества о. О-
бушкевичъ. Неразъ зая-
вляеь вѣнъ устно и пись-
менно свои добры намѣры,
неразъ процавъ своимъ
„тяжкимъ ворогамъ“, а о-
днакъ помимо всѣхъ тыхъ
заявъ поступаеь и дальше
по старому.

Въ своимъ посланію на-
печатаномъ минувшого тыж-
дня въ „Правдѣ“, о. Обуш-
кевичъ зновъ заспѣваеь
свою давну цѣсонку.

Ось що вѣнъ пише: „Мы
прото (зъ нагоды Воскре-
сенія) забываемъ всѣ тяж-
кы оскорбленія, нанесеныя
нашими братьями Русина-
ми, котрыи перебравши
украиньско -- радикальны
назвы — идеи, насъ за на-
шу твердѣсть въ вѣрѣ и
постояннѣсть въ народно-
сти, за проуказаніе нашей
любви къ всѣмъ Славянамъ
— смертельно ненави-
дямъ; — откладываемъ весь
гнѣвъ, примиримся и еъ
тяжкими нашими ворогами,
працюючи имъ отъ сердца
якъ прегрѣшенія.“ А въ
другѣмъ мѣсяци ще пише
о. Обушкевичъ таке: „Же-
лаю вамъ братьямъ: чле-
намъ „Общества Русскихъ
Братствъ“, „Союза“, чле-
намъ Русинамъ „Соедине-
нія“ и „Взаимопомощи“ —
любви и единопудія. От-
ложимъ всяку ненависть,
зависть, споры за пустяки,
обоймѣмъ другъ друга, да
будемо едино въ Христѣ и
во святой Руси“.

Правда якъ гарно напи-
сано? О. Обушкевичъ кли-
че всѣхъ Русинѣвъ до ед-
ности и процае навить
своимъ „тяжкимъ ворогамъ“!
Питане толькы чому своихъ
„вороговъ“ уважае о. Обуш-
кевичъ такими „тяжкими“,
що они такого зробиши о.
Обушкевичови? Чи мо-
же котрый зъ нихъ старавъ
ся выгнати о. Обушкевича
зъ парохіи при помочи лю-
дей пѣдозрѣлого характеру,
якъ се робивъ о. Обушке-
вичъ въ Питсбургѣ и деи-
де? Чи може старавъ ся
засѣсти его двѣ парохіи,
коли о. Обушкевичъ ѣздывъ
до краю? Чи може старавъ
ся водобрати ему парохію,
коли о. Обушкевичъ бувъ
хорый, якъ се вѣнъ робить
въ Джерзі Сити? Чи може
заѣздывъ до его парафіи и
бунтовавъ людеи? Чи мо-
же при помочи полісменѣвъ и
айрискихъ бискупѣвъ ста-
равъ ся позбавити о. Обуш-
кевича хлѣба? Чи може
хто зъ вороговъ о. Обуш-
кевича уживавъ его дяковъ,
чтобы подѣ нимъ рили? Чи
можетъ кто закладавъ газету,
чтобы въ нѣй водбирати
честь о. Обушкевичови, якъ
о. Обушкевичъ заложивъ
противъ своихъ „тяжкихъ
вороговъ“ „Правду“? Нѣ,
нѣчого такого не було;
про се каждый знае. Отець
Обушкевичъ не дѣзнавъ
вѣдъ своихъ „тяжкихъ во-
роговъ“ жадной кривды, а
„тяжкы вороги“ стали чѣ-
пати о. Обушкевича допер-
ва тодѣ, коли вѣнъ зъ за-
вѣзвѣткою годною лѣпшой
справы ставъ нищити „во-

роговъ“. Привязане о. О-
бушкевича до народности
и вѣры, любовь до дру-
гихъ Славянъ и т. п., зов-
сѣмъ не були причиною то-
го, если коли противъ о.
Обушкевича сказано або
надруковано яке горке сло-
во, — причиною того все-
го була выключно его под-
польна, интригантска, дво-
лична работа.

Вправдѣ о. Обушкевичъ
може засланитись тымъ, що
тѣ „тяжкы вороги“ не зро-
били ему лично нѣчого зло-
го, але за те робили про-
тивнародну роботу, дѣлили
народъ, и т. п., та и се по-
кажесь неправдок. „Тяжкы
вороги“ власне лучили на-
рѣдъ разомъ, працювали въ
„Союзѣ“, заходились коло
Емигранційного Дому, збира-
ли жертвы на Фондъ шкѣль-
ной молодѣжи и т. п. та
всегда накликували Руси-
нѣвъ до едности. Роздѣлъ
внѣсь доперва о. Обушке-
вичъ сразу своею подполь-
ною работою при помочи
рѣжныхъ людеи, а опосля
при помочи заснованой
нимъ казеты.

Та все те вже минуло,
належитъ до исторіи и шко-
да про те говорити.

Бела о. Обушкевичъ те-
перь на склонѣ своихъ
лѣтъ справдѣ хоче напра-
вити неоднѣ лихо яке за-
подѣявъ, если вѣрити въ
се, що пописавъ минувшого
тыждня въ „Правдѣ“, если
написавъ те все щиро, и
хоче такъ поступати якъ
написавъ, то нехай пока-
же свою миролюбивѣсть,
свою охоту до згоды, свое
прощане такожъ дѣлами.
Черезъ те не розумѣемо,
що о. Обушкевичъ мавъ бы
стати Украинцемъ або ра-
дикаломъ, зречи ся двохъ
се, своего привязаня до
„русской“ народности и
любви до Славянства —
нѣ. Розумѣемъ однакъ, що
если о. Обушкевичъ писавъ
щиро и не е дволичникомъ,
але чловѣкомъ чести, то
о. Обушкевичъ вѣдъ теперь:
не буде по чужихъ на-
рохіяхъ бунтовати людеи
противъ мѣсцевыхъ свяще-
никовъ анѣ лично, анѣ
письменно, анѣ черезъ сво-
ихъ помѣчникѣвъ;

не буде сѣяти роздору
та ненависти до другихъ
„братѣвъ Русинѣвъ“ хочъ
бы они и не належали до
той парції що вѣнъ;
не позволять, якъ духов-
ный управитель, своему ор-
ганови „Правдѣ“ чернити
та нападати невинныхъ лю-
дей;

не буде волочити ся зъ
мѣсяця на мѣсць та робити
згѣршене мѣжъ народомъ
своимъ поступованемъ;
зрече ся уряду доносчи-
ка и спѣльника айрискихъ
епископѣвъ, але осяде деь
на водповѣдной парохіи и
буде працювати для добра
русского народа.

Если о. Обушкевичъ
справдѣ вѣдъ теперь стане
такъ поступати якъ выше
написано, значить, если
щирѣсть своихъ словъ до-
каже дѣлами, тодѣ певно
и „наитяжшій ворогъ“ у-
хилить передъ нимъ голо-
ву та даруе ему его мину-
лыя прегрѣшенія. Еслижъ о.
Обушкевичъ навить помимо

свои теперѣшной заявы бу-
де и дальше по старому
поступати, тодѣ навить най-
больше легковѣрный буде
мусѣвъ прийти до заклю-
ченя, що всякы прощаня
зъ боку о. Обушкевича и
всякы его покликы до зго-
ды и торбы сѣчки не варты.

Не слова а дѣла о. О-
бушкевича могутъ те зроби-
ти, що „тяжкы вороги“ его,
стануть якъ „воскъ отъ ли-
ца огня“.

**Якъ живутъ Русины
въ Northampton, Mass.
и околици.**

Мѣсточко тутъ невелике,
але положене въ красной
околици. Фабрикъ небо-
гато; фабрика желѣзна до
выробу ножѣвъ и видель-
цѣвъ, ткацка фабрика до
выробѣвъ едwabныхъ и ма-
ленька фабричка, въ котрой
вырабляють инструменты
музычны. Въ той остатной
працюе и нашихъ двохъ Ру-
синѣвъ: Михайло Зятникъ и
Стефанъ Чижикъ. Що до
Русинѣвъ, то не жие ихъ
тутъ богато, всего двѣ — три
родины, и то маю на дум-
цѣ лишъ тихъ Русинѣвъ,
котрыми жие и зносини
зъ другими народами, зъ
котрыми жиють, не выдер-
ло найважнѣйшой рѣчи для
Русина, то е нашей рѣдной
мовы. Во другѣй тутъ жи-
ючій люде, хотыи подекуды и
признають ся до Русинѣвъ,
то однакъ по рускы гово-
рять не вмѣють чи може
не хочуть... Недалеко вѣдъ
Northampton, о пятнайцять
до двайцять минутъ ѣзды
трамваемъ, лежатъ осады:
Hadley, North Hadley, та-
кожъ Hatfield та Sun-
derland. Тутъ розтягають
ся прекрасны фармы, на ко-
трыхъ працюють Русины
такъ галицкы якъ и зъ У-
горщины. Декотры зъ свѣ-
домѣйшихъ Русинѣвъ, ко-
тры жиють розкинены, вод-
чувають и тутъ потребу я-
когось организаціи, якогось
скупленя своихъ людеи,
чтобы хоть разъ на мѣсяць
могли разомъ зѣйтись, по-
бы хотыи въ Недѣлю, въ
вольной хвили вѣдъ утяж-
ливой працѣ, могли зѣйтись
разомъ и поговорити про
свою долю и недолу въ
чужинѣ, чтобы покрѣпити
душу, що тужить до рѣд-
ной бесѣды, обычаѣвъ, од-
нымъ словомъ до всего що
свое... На жалъ такихъ на-
шихъ людеи въ той околи-
ци дуже а дуже мало! За-
питае неодень зъ читачѣвъ
„Свободы“, чому воно такъ
е? Чому одень Русинъ хо-
че организуватись, горне ся
до просвѣты, а другій если
не спить еще сномъ летар-
гичнымъ, то хрунить и всты-
дае ся признавати до сво-
ей народности. Вiana тутъ
подеколи самыхъ нашихъ
Русинѣвъ, що коли вже
вырвали ся разъ зъ подѣ
опѣкы ляцкихъ кермани-
чѣвъ, або Кошутовцѣвъ зъ
Угорщаны, не могутъ зро-
зумѣти, що мы въ Америцѣ
можемо обѣйти ся безъ чиеи
небуль опѣкы. Але подру-
ге видко, що тѣ нашъ „о-
пѣкуны“ увязались знищити
Русинѣвъ, бо и тутъ въ А-
мерицѣ, на вольной земли,
не дають вамъ спокою, а

чепвли ся насъ якъ хвасте-
пского хвоста и годѣ, чтобы
уже разъ вѣдъ насъ водче-
нили ся! Бо „тутъ“ по фар-
мадъ нашъ Русины неволь-
ны вѣдъ вшехпольской агі-
таціи. Тими польскими агі-
таторами е не хто иншій,
якъ лише польскы отцѣ „Ми-
суонарге“, котры окушють
тутъ по цѣлой околици и
въ своихъ „казаняхъ“ стра-
шатъ смолою и сѣркою тихъ,
котры поважилибы ся чита-
ти черезъ нихъ заказаны
газеты або книжки. Если
не маешь доброй польской
газеты, потвержденной че-
резъ „polskiego gzymsko ka-
tolicckiego kapłana“, то не
читай жадной, бо въ про-
тивномъ разѣ не дѣстанешъ
розгрѣшеня и тогды про-
падай на вѣкы!.. Ото наука
вшехпольскы въ сутанѣ!
Розумѣе ся, що напому въ
такій способъ споляченому
Русинѣви и не споминай о
газетѣ або якѣй небудь ор-
ганизаціи, бо предѣнь лѣп-
ше не читати газеты, хоты-
бы тую газету давали ему
даромъ, еслибы за то е му-
сѣвъ чловѣкъ по смерти
загибати... Народе рускы!
Скинъ вже разъ зъ себе тихъ
шляхѣцкихъ заушниковъ!
Бо то облудники! Не добра
— а злобы, не просвѣты и
гѣдности чловѣческой — а
темноты и рабства учать
насъ тѣ вшехпольскы въ су-
танахъ. Учили вони насъ
въ нашѣмъ краю, и щожъ
вони насъ навчили? При-
сѣли нашу рѣдну землю, у
нихъ маетки а ты рускы
хлопе иди глядати щастя
за море! А если воджиешъ
въ Америцѣ, то вони тебе
и тутъ воднайдутъ, чтобы
ты учити по давному, по-
бысь хорони Боже въ Аме-
рицѣ не узрѣвъ свѣтла и
не упомнувь ся о свое пра-
во. Русины! Если васъ бу-
дуть страшити польскы „Ми-
суонарге“, що грѣшитъ тѣй
що читае газеты, то скажѣть
имъ, най вони въ подобный
способъ учать своихъ Ма-
вурѣвъ. До насъ имъ засѣ!
Мы маемъ своихъ священи-
ковъ въ Америцѣ, котры
насъ не страпатъ, а ще за-
охочують насъ самы до про-
свѣты. Тыхъ намъ держа-
тись, бо лише черезъ про-
свѣту етанемо вольными.

Михайло Бѣля.

**375.000 членѣвъ
въ Юни Злученыхъ
Угленѣвъ.**Майнеры змѣняютъ свое
становище, если есягнуть сей
результатъ.

Скѣлько мѣжъ читачами
„Свободы“ е добрыхъ юни-
ныхъ робѣтничѣвъ? Мы не
годны поставити се питане
каждому напому читачеву
зъ особна, але не зашко-
дитъ, если каждый читачъ
самъ себе запитае. Рѣвно-
часно мусимо пояснити, що
треба розумѣти подѣ до-
брымъ юнинымъ робѣтни-
комъ а такимъ, що лишъ
належитъ до юни. Суть
люде, що належать до юни
и платять до неѣ, але нѣ-
коли не ходять на митингы.
Иншій ходять на митингы,
але якъ бы лишъ зъ мусу
и тѣшатъ ся коли митингъ
скѣнчить ся. Ще иншій хо-
дять на митингы лишь ду-

же рідко и остаеть дома, коли мають до того хочьбы найменчу правдиву або выдуману причину. Такі люде дуже мало причиняють ся до розвитуку юніи, до еї скрплення а тимь самимь до полїшненя свои долї.

Люде, зь яких найбільше користи має юнія се ті, котрі не лишь ходять на мітинги, але беруть в них дїяльну участь, бесѣдують про розвїю юніи, роздумують якь бы то збільшити число еї членовь и полїшити долю свою и своих товаришв-роботниковь. Завдяки такимь людемь розвинулась юнія до сего степеня на якомь теперь находить ся.

Коли Мичель ставь президентомь Юніи Злученых Углекодовь вь 1898 році, числила Юнія 55.000 членовь. Нынѣ майнерска юнія має 330.000 членовь.

Больша часть членовь вступила до юніи, бо бачила користи и добродїйства, якї походять зь приваженности до юніи. Та побочь тихь, що вже суть членами е ще много такихь, що стоять осторонь вѣдь юніи. Урядники юніи роблять всякї зусилля, чтобы и тихь позѣсталихь роботниковь втягнути до юніи та піднести число еї членовь на 375.000, а сли можливо навить на 400.000.

Еслиб юнія дѣйшла до числа 400.000 членовь, она булабь далеко сильнїйша якь е теперь; она моглабь тодѣ такожь робити больше добраго для своих членовь якь теперь. Моглабь легче підвишити платню роботникамь та знести сей гнеть якїй пануе тамь де роботники ще не зовсѣмь зьорганізованї и піднести ихь зь положеня невѣльниковь на сю высоту на якїй стоять нынѣ добре зьорганізованї юніи американскї роботники.

Чи не схочешь и ты, любий читателю, причинитись до сего? Если такь, то твої обовязокь е ясны. Ты повинен старати ся всїми силами працювати для юніи, пояснати другимь що се е юнія, ходити на мітинги, брати в нихь дїяльну участь, намовляти другихь, чтобы ставали членами юніи, словомь, добро юніи вважати своимь власнымь добромь.

Якь мы вже неразъ згадували, компанїсты слѣдять каждый крокъ юніиныхь роботниковь и бють тамь, де роботники найслабше тримають ся купы, бо тамь найлегче ихь розѣрвати, розбити. Вь мѣсцевостяхь де роботники слабо організованї, компанїсты знижають платню та заводять довшїй день робучїй, тому роботники повиннї організуватись, стояти оденъ за всѣхь а всѣ за одного для своего власного добра.

Если майнеры зрозумѣють свое положене, они легко могуть збільшити число членовь юніи на 400 тисячъ, а тогды и легче будуть могли домагатись высшой платнї и не будуть боятись страйку.

Заворушеня вь Росїи.

Петербургъ 24. Правительство заходить ся вь цѣлкомь новый способь придавати заворушеня селянъ и вь сей способь охронити приватне добро великихь посѣдачввъ земельныхъ. На предложене міністра справь внутрїшнихь Булигїна, царь выдалъ декретъ, що вь провинцияхь захопленыхь селянскими розрухами, будуть установленї комисїи, котрї мають выслѣдити ворохобниковь, мають ошадувати заподѣянї шкody великимь посѣдачамь земельнымь, и ті шкody мають звернути ті села, зь котрыхь походять ворохобники. Вь першѣй мѣрѣ на покрьте той шкody послужить майно ворохобниковь, котре може бути цѣлковито спродане. Правительство росїйске е той гадки, що селянскї заворушеня будуть цѣлковито придаленї, если селяне переконають ся, що заподѣянї шкody будуть мусѣли звернути своимь власнымь майномь.

Умѣркована конституційна група зь Петербурга, на чолѣ котрой стоять Бощинскїй и Кореръ, постановила получить ся зь другими умѣрковаными либералами, и стремѣти до реформь, якїбы лежали вь ихь интересѣ. Група та уважае, що народь росїйскїй еще не дорѣсь до загальноного права голосованя и до независимого парламенту. Они уважають за найвѣдповѣднїйше, еслибы дати власть земствамь и думаемь, котрї якь звѣсно находят ся вь рукахь шляхты.

Петербургъ 25. Ходить туть поголооска, що на великденъ дасть царь амнестию всѣмь вязнямь, котрї сидять вь вязницахь або суть засланї на Сибїрь за политїчнїй и релїгїннїй преступства.

Пѣдчась святъ, котрї тривають три дни, можна надѣятись кровавыхь заворушенъ. Рѣжнїй вѣдозвы, котрї правдоподобно походять вѣдь полицїи, чтобы зменшити довѣре народа до революционеровь, перестерѣгають народь, чтобы пѣдчась святъ, не входивь до церковь, бо всѣ будуть высадженї вь воздухь.

Каждого року, царь зѣ своимь дворомь бравъ участь вь богослуженю церковномь вь катедральной церквѣ вь Петербурзѣ, де вь субботу о пѣвнѣчїи митрополитъ оповѣщавъ присутнымь воскресене Господне. Вь томь роцѣ вѣдкликано сю церемонїю зь боязни о жите царске.

Губернаторъ Петербурга Треповъ, зѣ страху о своемь житѣ, окруживъ ся цѣлымь заступомь полицїи и войска.

Минувшой ночи поробила полицїя много арештовань. Мѣжь арештоваными находят ся три революційнїй проводники.

Коли минувшой недѣлѣ принимавъ у себе царь на аудїенци, проводника дворянства зь губернїи, Кострома, сказавъ до него:

Мое рѣшене дотично покликаня заступниковь народа, е неизмѣнне. Министеръ внутрїшнихь справь робить всякї захсды, чтобы се рѣшене перевести вь дѣйсность вь найкоротшѣмь часѣ. Зь той нагоды пише „Новое Время“: Тї слова суть неначе бальсамомь для цѣлои Росїи. Они успокоять всѣ версты суспѣльности. Царскї слова заповнюють, не лишь дати призовь на потрѣбнї реформы, але такожь перевести ихь вь дѣйсность, нимо злыхь духовь, котрї недовѣряють намѣрамь цара.

Вѣсть, мовбы президентъ министровь Витте уступивъ зѣ своего становища, заперечують туть рѣшучо. Витте е справдѣ пересилений работою, и потребуе вѣдпочинку, але зѣ своего становища не зрезигнувавъ. Вь кругахь финансовыхь кружить поголооска, що Витте обѣиме проводъ надъ росїйско-китайскимь банкомь.

Министеръ внутрїшнихь справь Булигїнъ выдалъ розпоряджене до всѣхь губернаторовь, що они не смѣють вѣдкідати петицій, не подавши письменно причины, чому та петиція зѣстала вѣдкідана.

Вызначнїйшїй мешканцѣ Петербурга, боячись заворушенъ вь день першого мая, громадно опускають мѣсто. Зелѣзничї поѣзды суть переповненї пассажирами. Вь протягу двохь послѣднихь тижнѣвь выставлено 150.000 пашпортовь.

Петербургъ 26. Кажуть, що рѣчнїй переглядъ войска, котрїй вѣдбувае ся вь присутности царя, не вѣдбуде ся сего року. Гвардїйскї регїменты суть розмѣщенї по всѣхь частяхь Петербурга, абы на случай потреби могли придавати роботничї заворушеня на першого мая.

Пѣпъ Гапонъ знайшовъ вь особѣ попа Миколая своего гѣдного наслѣдника. Николай збирае роботниковь по рѣжнїхь частяхь мѣста, и має революційнїй промовы. Его ссобистый впливъ на роботниковь, е дуже великїй. Правительство слѣдитъ за его работою, и розганяе скликанї нимъ зборы.

Зь мѣсцевостей положенныхь надъ Волгою, доходить непокоючїй вѣсти про заворушеня селянъ.

Многї росїйскї часописи заповнюють, що покликане заступниковь народа до Петербурга наступитъ вь мѣсяцю червню.

Москва 26. Загальнїй конгрессъ Земствъ, якїй мавъ туть вѣдбути ся дня 5. мая, не вѣдбуде ся, зь той причины, що министеръ внутрїшнихь справь Булигїнъ не давъ на него позволеня.

Ситуация вь Росїи е дуже напружена. Поминувшїй заворушеня по мѣстахь, Росїя стоитъ передъ страшнымь заворушенемь селянства.

Борба и клясова ненависть зростае. Покликане заступниковь народа показуе рѣчею доконечно потрѣбною.

Петербургъ 27. Генералъ-губернаторомь Москвы вь мѣсце убитого великого князя Сергїя, зѣставъ именованїй бувшїй шефъ полицїи вь Москвѣ, генералъ Козловъ. Имя Козлова кроваво записане вь памяти борцввъ за свободу вь Петербурзѣ, де вѣнь вь сѣмдесятихь рокахь бувъ такожь шефомь полицїи.

Загаломь е вѣнь чоловікь строгїй а вѣльнодумнїй заходы придавае потоками крови. Его именоване принято зь великимь обуренемь. Вь Москвѣ говорятъ: „Мы надѣялись вѣдь царя свободы и реформь, яко великоднїй подарунокъ, а вѣнь намъ давъ Козлова“.

Козловъ має теперь 68 лѣтъ, а именовано його передъ першимъ мая мабути тому, чтобы своею зелѣзною рукою придавивъ всякї заворушеня.

Чтобы забезпечити ся проти всякихь заворушенъ, выдалъ губернаторъ Петербурга Треповъ розказъ, чтобы всѣ каменїцѣ були день и нѣчь позамыканї, а сторожѣ мають пильно уважати, кого выпускають до середины. Не вѣльно людямь збирати ся вь громады по улицахь, а пѣницѣ мае ся вѣдвозити до вязницѣ.

Петербургъ 28. Около 100 тысячъ войска стоитъ туть готове придавити на случай потреби роботничї заворушеня.

Война на Далекѣмь Сходѣ.

Парижъ 23 цвѣтня. Доносятъ туть, що вь пристани Сайгонъ чути було минувшой ночи сильну канонаду вѣдь стороны заливу Камранъ.

Токїо 23. Вѣдповѣдь Франци, на протестъ Япану, проти уживаня заливу Камранъ, черезъ росїйскоу флоту, зѣстала нынѣ оголошена. Загально уважають ту вѣдповѣдь яко невдоволяючу. Зѣстало стверджено, що росїйска флота довшїй часъ перебувала на французкихь водахь, чтобы приготовить ся до морской битвы. Японїя буде теперь звертати строгу увагу на те, чтобы заповненя французкого правительства зѣстали справдѣ виконанї. До японского посольства наспѣла депеша, що Росїя не опустила вчера заливъ Камранъ.

Нїншу, Индо-Хїны 23. Оденъ тутешнїй купецъ, котрїй продававъ товары росїйскѣй флотѣ, сказавъ нынѣ, що 20 росїйскихь кораблѣвь военныхь и 36 транспортныхь находят ся вь заливѣ Камранъ. Вѣнь думае, що росїйска флота опуститъ сей заливъ 27-го цвѣтня, коли получить ся зь флотомь адм. Небогатова.

Токїо 23. Зь поля войны вь Манджурїи доносятъ туть, що скрайне японске крило заняло околицю Тунгва, такъ, що ген. Мадлофъ не буде могъ вже непокойти японску армію надъ рѣкою Ялу.

Росїйскї войска, що стоять напротивъ лѣвого японского крила, достали сильну пѣдмогу. Вь прочѣмь ситуация неизмѣнена.

Сайгонъ 23. Адм. Рождественскїй терпитъ, якъ туть донесено, на кроваву дезентерїю.

Заливъ Камранъ 24. Росїйска флота, зложена зь 52 кораблѣвь, опустила дня 22 цвѣтня пополудни заливъ Камранъ, и поплила вь пѣвнѣчномь напрямѣ. Шѣснацять кораблѣвь, мѣжь ними кружлякъ „Светляна“, шпитальнїй корабель „Орель“, чотыри кораблѣ нѣмецкї, сѣмь данскихихь, и три росїйскїй транспортнїй кораблѣ, лишили ся вь французкомь заливѣ. Хотяй Росїяне, такъ офицеры, якъ и простї жовнѣры, суть певнї побѣды, то однакъ постороннї люде, що мали нагоду зь близька приглянути ся росїйскѣй флотѣ, суть рѣжнѣю гадки, що до успѣховь той флоты вь недалекѣй будущности. Думають, що адм. Рождественскїй доложитъ всѣ можливей стараня, чтобы получить ся зь флотомь адм. Небогатова, еще передъ рѣшаючою битвою.

Петербургъ 24. Адміралиция не вѣрїть депешамь, якї подають заграничнї часописи про побуть японской флоты. Думають, що ті депешы суть фальшивї, чтобы ввести вь блудъ Росїянъ.

Зь Манджурїи доносятъ туть, що маршалокъ Ояма буде виждати выслѣду морской битвы, уважаючи дуже небезпечнымь для Японцѣвь, предпрїяти теперь большїй операцїи военнїй вь Манджурїи. Еслибы адм. Рождественскїй доставъ ся до Владивостока, а адм. Того охоронивъ лучность войскъ сухопутныхь зь Япаномь, вь такомь случаю Японцѣ безпроволочно приступили бы до облоги Владивостока, подобно якъ се було зь Портомь Артура.

Токїо 24. Зь великою увагою слѣдять туть порушеня росїйской флоты, котра опустила заливъ Камранъ и удала ся вь пѣвнѣчномь напрямѣ на Океанъ Спокойнїй.

Сайгонъ 25. Пѣсля найновѣйшихь вѣстей, дня 23 цвѣтня вечеромь, переписала японска военна флота, зложена зь 20 кораблѣвь, попри заливъ Камранъ.

Вь недѣлю рано, чути було вь заливѣ Камранъ легку стрѣлянину на мори. Два, рижомь наладованї кораблѣ, що плїли зь Сайгонъ до Японїи, попались вь руки Росїянъ. Росїйскї офицеры заповнювали, що адм. Рождественскїй рѣшивъ ся принять битву морскую зь Тогомь. Свой головнїй атакъ хоче Рождественскїй вымѣрити на адміральскїй корабель Того. Флота адмірала Небогатова еще не получила ся зь флотомь Рождественского.

Петербургъ 25. Генералъ Куроаткинъ вь короткомь часѣ опуститъ поле войны

и удасть ся зь поворотомь до Росїи. Его наслѣдникомь мае бути ген. Кавльбаресъ, назначеннїй на команданта другої арміи.

Тузанъ 25. Помѣжь Мукденомь а Лїао-Янгомь знова привернено зелѣзничу комуникацю. Черезъ рѣку Гунь, переправляли ся Японцѣ до теперь на провѣзоричномь мостѣ. Вь послѣднихь часахь выготовлено вже тревалїй зелѣзничнїй мостъ. Такожъ мѣжь портомь Дальнымь а Мукденомь привернено тревалу комуникацю. Провїантъ для японской арміи вь прорѣзѣ горскѣмь Те, довозять джунками ажъ до Ньючангу, а зь вѣдсе зелѣзницею на мѣсце назначена.

Токїо 26. Доносятъ туть зь поля войны вь Манджурїи: Дня 24. цвѣтня напало сять баталїонѣвь пѣхотнїцѣвь, 1600 козакѣвь и одна батерїя артилерїи на высунену на передъ японску кавалерїю коло Кайванъ. Японцѣ доставши пѣдмогу, вѣдбили атакъ, и прогнали Росїянъ ажъ до Менчавчїгъ. Японцѣ стратили 38 убитыхь. Росїяне лишили на побоевищї 200 убитыхь и раненыхь.

Петербургъ 25. Ген. Лѣневичъ доносить, що коло мѣсцевости Манчензу, заатаковали Росїяне позицїи японскїй и приневолїли ихь цѣфнути ся на полудне. Японцѣ утѣкаючи, пѣдїалили значнїй магазинъ зь живности, чтобы пошались вь руки Росїянъ.

Заливъ Камранъ 27. Однѣнокїй корабель, якї туть лишился, то суть чотыри нѣмецкїй транспортнїй корабель. Послѣднїй росїйскїй корабель, мѣжь ними шпитальнїй корабель „Орель“ поплили вчера рано дальше. Росїйска флота находить ся поза залывомь Камранъ и правдоподобно выждае флоты адм. Небогатова.

Петербургъ 27. Туть надѣють ся, що флота Небогатова осягне завтра Сїнгapore, а получене ся зь флотомь Рождественского не скорше наступитъ, ажъ 5. мая. Такожъ пануе туть переконане, що адм. Того не вѣдважитъ ся заатаковати флоту Небогатова, позаякь стративъ бы зь очей флоту Рождественского, котра бы тимчасомь утѣкла до Владивостока.

Токїо 27. Нема туть певныхь вѣдомостей про обороты и намѣры росїйской флоты. Правдоподобно Рождественскїй не скорше стане до морской битвы, доки не получитъ ся зь Небогатовымь.

Силы обохь ворожихь флотъ, котрї каждой хвилѣ могутъ на себе ударити, суть меньше больше однаковї. Справдѣ Росїяне мають сильнїйшїй и лѣпшїй корабель военнїй, то за те мають Японцѣ лѣпшїй панцирники. Отже сила обохь флотъ однакова, а рѣшнїть туть здѣбность полководца, и вѣдвага жовняровь.

Тсїнѣтавъ 27. Флота адм. Рождественского получила ся вже зь флотомь Небогатова, якъ доносятъ приватна телеграма.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906. Головний } БОСЛ. ВІРЧОВЬ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J. Головний } С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N. J. Головний } АЛЕК. ПАРШОНЬ, 624 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa. Секретарь } Головний } АЛЕК. ПАРШОНЬ, 624 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa. Касієръ }

Ихъ вступники: Заст. председателя... С. Митренко OLYPHANT, Pa. Заст. секретаря... Йос. Бульчачий BALTIMORE, M. D. Заст. касієра... А. Янкович MC ADOO, Pa. Радия: А. Валевский... St. Louis, Mo. А. Семанский... Trauger, Pa. К. Кобак... Olyphant, Pa. Ал. Сороча... Plymouth, Pa. Иванъ Парлякъ... Terryville, Conn. Ихъ вступники: Ив. Сенько... Jessup, Pa. Ив. Посипанко... Mc Aduo, Pa. Ник. Домбровский... Eleanor, Pa. Контрольная комісія: О. А. Улицкий... Ansonia, Conn. Мих. Турковский... McKees Rocks, Pa. Ив. Воргачъ... Mt. Carmel, Pa. Головний організатор: о. Н. Пётрорский, box 31, Jersey City, N. J.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

ПЕТРО ГУТНИКЪ, членъ Р. Н. Союза, вѣд. 46 Plymouth, Pa., упокоюсь ся 19 Апрѣля 6. р. Небожикъ походивъ зъ Угорщины, села Сулинъ, стол. Спишь. Вѣчная память!

Ч. 515. КВІТЬ \$600.00 на шѣстьсотъ долларѣвъ, котрѣ пп. Иванъ и Семанъ Левицкій отримали яко посмертну заповогу по братѣ Михайлѣ зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Вирки, Галичина 10 Апр., 1905. Иванъ Левицкій, Симеонъ Левицкій. Свѣдки { Ілія Кузикъ, Адамъ Судома. о. Лука Войтовичъ, парохъ.

Ч. 552. КВІТЬ \$600.00 на шѣстьсотъ долларѣвъ, котрѣ я підписана отримала яко посмертну заповогу по мѣнѣ мужу Иванѣ Цѣдило яко посмертну заповогу зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Shamokin, Pa., April 25, 1905. Теонка Цѣдило, Свѣдки { Дм. Вислоцкій, Григ. Дзьобко. Гав. Малинякъ, предсѣд. С. Хорошакъ, секретарь.

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С. ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Даво до вѣдомости цѣлому братству св. Отца Николая въ Pittsburg, Pa.: 1) Що митинги вѣдбувають ся въ кожду другу Недѣлю по першѣмъ. 2) Що кождый членъ повиненъ приходити на митингъ точно о 2-ой годниѣ пополудни. 3) Що котрый членъ прииде познійше, той буде караный и мѣсячне не буде ся вѣдъ него вѣдбрати, бо иначе не можна утримати порядокъ такъ въ братскихъ книжкахъ яку и въ ухвалахъ. 4) Що я длатого подаю се публично въ часописи „Свободы“, чтобы кождый знавъ, чтобы бувъ порядокъ а не такъ якъ до того часу, ше котрий членъ коли хотѣтъ то приходивъ. Отже прошу выповнати тихъ пару точокъ, то буде порядокъ. П. Войтовичъ, председатель

БРАТСТВО

Св. Отца Николая въ Питсбургѣ ухвалило на рѣчнѣмъ митингу, що члены плейзѣвъ, котрѣ не можуть бути на митингу, мають присилати мѣсячне до головной председателя нашего Братства на адресу: N. Stefanovich, 619 Carson Str., SS. Pittsburg, Pa. М. Дмитровъ, секр. „Союза“.

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. АА. Петра и Павла въ Ансоніи, Кон. устроює БАЛЪ, котрый вѣдбуде ся 29 го Мая с. р. въ Нѣмецкой Гали на Maple St. въ Ансоніи, Кон. Початокъ о 7-ой годниѣ вечеромъ. Музыка знаменита. Запрашаемо братства мѣсяцев и подальши и всѣхъ Русинѣвъ и Русинки, хлопцѣ и дѣвчата. Повѣдомляемо, що наше братство буде принимати новыхъ членѣвъ въ мѣсяцю Маю с. р. за половину вступного. Брата Русины, заохочите одинъ другихъ и приступайте до нашего братства, бо въ еднѣности сила, а забезпечите ся въ разѣ нещастя. Учѣтъ ся зъ чужихъ припадкѣвъ розуму и приступайте въ члены, бо наше братство есть богате, має членѣвъ 160 и платитъ заповогу тыжневу \$5.00 а посмертного \$200. Отже даемо способиость всѣмъ що хотять приступити, приступайте а не пожалуйте. Григорій Журавъ, предсѣд. Иванъ А. Цѣдило, секрет.

ОГОЛОШЕНЄ.

Першій БАЛЪ Сестрицтва св. Любви въ Карнегі, Па. вѣдбуде ся въ Четверъ дня 11-го Мая о 7-ой годниѣ вечеръ въ славянской гали, Star Hall на другой евеню. На томъ балю не буде бракувати нѣчого. Будуть танечники и танечницѣ рускѣ зѣ всѣхъ околичныхъ плейзѣвъ и зъ Питсбурга. Перекуска, лончѣ и напоѣ будутъ всѣлякого рода, а услуговати гостямъ будутъ краснѣ сестрицѣ. Вступъ для мушчинъ 50 центѣвъ, для женъ и дѣвчатъ 25 центѣвъ. По брацкихъ балахъ мы ходили, а нуно теперь Брата поставте ся та зѣйдѣтъ ся численно зъ цѣлою околицѣ. Галиа буде велика, хочѣ бы насъ було и тысячѣ — всѣ ся помѣстятъ. За Комитетъ Сестрицтва Софія Говда, секретарка.

Великій Балъ

устроює руске Товариство „Зоря“ на доходъ руского робѣтничого фонду въ суботу дня 6 мая 1905 въ Progress Assembly Rooms 28—30. Ave. А. въ Нью Йорку. На той балъ запрашає ся всѣхъ Русинѣвъ и Русинѣвъ безъ взгляду на партію. Початокъ о 7. год. вечеръ. Вступъ вѣдъ особы 25 пнт. Музыка знаменита подѣ проводомъ Кома и братѣвъ. За добру забаву ручитъ ся. За Комитетъ Валевый М. Тарнавскій.

Великій Балъ!

Братство св. Володимира вѣдд. Р. Н. Союза 108 въ Нью Йорку, устроює Великій Балъ въ Grand American Hall, No 7 & 9 на 2 Ave., New York, N. Y., дня 13-го Мая, 1905, въ Суботу вечеръ. Початокъ о 7-ой год. На Балъ запрашаемо всѣхъ чесныхъ Русинѣвъ и Русинѣвъ зъ Нью Йорку и околицѣ, чтобы взяли участь разомъ зъ нами въ нашѣй забавѣ. Вступъ 25 центѣвъ вѣдъ особы. За добру музыку и забаву ручитъ балеый комитетъ. Иванъ Гетманъ, предсѣд., Антонъ Шеремета, секрет.

Великій Балъ

устроює братство св. О. Николая вѣддѣлъ 104 Р. Н. Союза, на доходъ фаны, въ Понедѣлокъ дня 8 Мая 1905 въ Нешенель Гали ч. 730 State Str., Perth Amboy, N. J. На той Балъ запрашаемо всѣ братства мѣсяцев и всѣхъ Русинѣвъ такъ зъ угорской стороны якъ и зъ галицкой. Початокъ о 7 год. вечеромъ. Вступъ 25 центѣвъ. Музыка найзнаменитша. За Комитетъ Балеый: К. Шкурать.

Великій Балъ

устроює руске товариство „Запорозка Сѣчь“, 117-ый вѣддѣлъ Р. Н. Союза, на доходъ руского робѣтничого фонду въ Нью Йорку. Сей балъ вѣдбуде ся въ Суботу дня 13-го Мая 1905, въ Manhattan Lyceum Hall, 66—68 E. 4th Str., New York, N. Y. Початокъ о годниѣ 7-ой вечеръ. Вступъ вѣдъ особы 25 центѣвъ. На сей балъ запрашаемо всѣхъ Русинѣвъ безъ взгляду на партію. Брата Русины въ Нью Йорку будѣте такъ добри, прибудѣте на нашъ робѣтничій балъ де забавимъ ся и погуляемъ на порядной гали и хто прииде на сей балъ то споможе самъ себе, бо только въ згодѣ и еднѣности можемъ чогось дождатись. Въ имя Боже злучайтесь и нѣколи не цурайтесь своего. За забаву и добру музыку ручитъ за комитетъ А. Петровский.

Першій Великій Балъ

устроює братство св. Арх. Михаила, вѣддѣлъ Союза 54, дня 29-го Мая 1905, въ Тавнѣ Гали, Terryville, Conn. Початокъ о 7.30. Вступъ 25 центѣвъ. На той балъ запрашаемо всѣхъ Русинѣвъ зъ Тервиле, Вотеберери, зъ Новой Британіи и околицѣ. Музыка знаменита. За Комитетъ: И. Парлякъ, предсѣдат., П. Летита, секретарь, П. Духъ, касієръ.

По зниженѣй цѣнѣ!

Книжочки колекторскѣ для греко-католицкихъ церквей въ полотняной оправѣ продає редакція „Свободы“. 100 книжочокъ \$6.00, 200 книжочокъ \$10.00. Адресувати: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

ХОЧЕШЬ книжку

ра-хункову, котра навчить тебе вырахувати, скѣлько приходять тобѣ пейды, скѣлько маешь платити до стору, поможе тобѣ въ бизнесѣ и т. д. то пиши на адресу S L O V O Box 353, SCRANTON, PA. Книжка ся коштує 50 центѣвъ, має 160 сторѣвъ друку, оправа сильна, тверда. Хто возьме сю книжку въ розпродажъ дѣстане добрый процентъ.

Вѣдозва.

Симъ извѣщаю всѣхъ кого интересує, що выйшла зъ друку и вже оправлена давно заповѣдженна книжка „Духовный пѣсни“. Книжка мѣститъ въ собѣ 201 російскихъ и 50 украинскихъ пѣсней. Книжка ся оправлена въ скѣрянѣй мягкой оправѣ, можна еѣ носити въ кишени. Цѣна одной книжки зъ почтою \$1.00. Зъ тою справою прошу звертатись по адресу: Rev. J. Kolesnikoff, 517 Broadway, Scranton, Pa.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ. Май. 4 Ч. Деядерія 5 П. Теодора еп. 6 С. + Георгія Великомуч. 7 Н. 2. Томиня. Савы 8 П. Марка еванг. 9 В. Василія Глафирія 10 С. Симеона

— ВЪ Гонтингтонѣ, В. Вир. поповнено страшне убійство. На деревѣ найдено завѣшеного трупа, порядно убраного мушчаны, котрый мавъ подѣрзанае горло, а въ грудяхъ мавъ встро-мленный штителѣтъ. На плечахъ мавъ карточку припнату шпилькою, на котрой стояло написано: „Вже больше небудешь насъ мучити“. Про злочинцѣвъ нема найменшихъ слѣдѣвъ. Здаеть ся, що має ся тутъ до дѣла зъ тайнымъ заговоромъ.

— ВЪ Мексику жие одно племя индіянское, котре называє ся Тарагумаре. После дослѣдѣвъ одного ученого, племя се числитъ 15 тысячѣ душъ. Члены того племени живлять ся мышами, щурами и вужами. Ледви четвертина ихъ носити одѣжъ. Бѣлыхъ людей уважають тѣ Индіяне за своихъ найтяжшихъ ворогѣвъ. Правительство робить заходы, чтобы ихъ цивилизовать.

— ЖѢНКА одного кечкеметского слуги на Угорщинѣ, Михаила Полентара, породила чотырохъ хлопцѣвъ. Воѣ дѣти здоровы, але въ родинѣ така велика нужда, що власти помѣстили тѣ дѣти въ захоронцѣ.

— ГРЕКО-католицкимъ парохомъ въ Будапештѣ, выбрано о. Емилиа Меллеца, сатмарского душпаствяря. Вѣдъ доставъ 209 голо-сѣвъ, а его противникъ о. Валентій Горзовъ 59.

— НА будову руско-народного театру у Львовѣ зложено въ мѣсяцю мартѣ 1905. р. 6,383.93 коронъ. Вѣдъ початку зложено 141.615.02 коронъ.

— ПРО гнетъ украинской мовы въ Росіи заговоривъ харковскій унѣвъ професоръ Н. Сумцовъ на стовпцахъ „Русскихъ Ведомостей“. Мѣжъ иншимъ пише вѣдъ: „Не мало шкоды приносить также повне усунене украинской мовы изъ народной литературы. Не дозволяютъ печатати популярныхъ книжокъ про щоденный жизненный пытаня. Осъ такъ не пропущено въ послѣднихъ часахъ розвѣдокъ Черняховского — про вѣспу, Лободовского — про кергацю, Комара — про жите св. Кирила и Методія, Загорной — про горы, Бондаренка — про вулканы и богато иньшихъ. Украинцѣ только черезъ те, що вони Украинцѣ едино за свою мову лишинѣ элементарныхъ вѣдомостей про лѣчене недугъ, про поведение зъ домашнымъ товаромъ и т. д.“

— СЛѢДСТВО въ справѣ звѣсного замаху на старосту Річчія въ Ст. Самборѣ не выкрило доси виновника, але поки-що замѣтне

ось-якимъ епізодомъ. На помѣчь старо-самоборскимъ властямъ выслано зъ Львова полиційного агента Пшестшельского, котрый представивши ся слѣдчому судіи, загадавъ, чтобы его замкнули до арешту, де сидѣвъ же одинъ бродяга, арештованный яко пѣдозрѣлый о замахъ на старосту. Слѣдчий судія вѣдмовивъ тому домаганю, противному приписамъ закона, однакъ начальникъ суду думавъ инакпе и велѣвъ умѣстити полиційного агента, перебраного за волоцюгу, разомъ зъ арештованнымъ уже пташкомъ. И стала ся дивна рѣчь. По колькохъ годинахъ агентъ выйшовъ зъ арешту, а рѣвночасно загадавъ, чтобы выпустити его товариша на волю, бо вѣдъ не виновенъ.

— УБИТЫЙ в. кн. Сергій лишивъ 430 миліонѣвъ рублѣвъ, умѣщенихъ голвно въ земскихъ посѣлостяхъ, зъ чого для вдовицѣ вызначено лише 50 миліонѣвъ рублѣвъ.

— ЛУБЕНЬСКЕ сѣльско-господарке товариство звернуло ся до такогѣвъ товариства полтавского, чтобы воно поддержало въ пресѣ комісії Д. Кобека поставлене нимъ домагане о вызвѣль украинской мовы зъ подѣ дотеперѣшнихъ переслѣдувань. На засѣданю полтавского тов. сѣльского господарства 17 марта рѣшено прихилити ся до сего и выбрано окрему комісію, що має починити дальши заходы въ томъ напрямѣ.

— ВѢЙСКОВЫХЪ дезертировъ въ Росіи (зъ малыми выимками самыхъ Жидѣвъ) наплило до Галичины, якъ пише одна польска часопись, 40.000, розсѣяныхъ не лишь по мѣстахъ и мѣсточкахъ, але й по селахъ. Въ самыхъ Бродахъ туй при російской граници має бути ихъ около 6.000. Часть дезертировъ выѣздитъ до Америки на Освѣнцѣмъ (де и устроено для нихъ притуловище), але выѣздитъ дуже мало, переважна часть лишає ся въ краю и збѣльшає число жидѣвского пролетаріяту. Може бути, що по скѣнченѣй російско-япаньской войнѣ якась частина Жидѣвъ вернєсь назадъ до Росіи, подѣ змѣненными назвами и въ инши стороны Росіи, але мабутъ больша ихъ часть липитъ ся въ краю, особливо у схѣдной Галичинѣ, де польска гаката своихъ братѣвъ мойсеевой вѣры уживає до будовы Польщѣ на Руси.

— ЧЕРЕЗЪ Пѣлу въ Конгресѣвъ транспортували о-нодѣ жандармы до Росу російского князя Миколу Савина, котрый мавъ при собѣ 200.000 рублѣвъ въ варѣсеныхъ паперахъ и дорожѣннѣй бѣжугеріи. Свого часу вѣдъ утѣкъ зъ Сибѣра, куды его вывезли яко небезпечного бунтовника. Недавно арештували его въ Португаліи наслѣдкомъ реквизици тамошного російского посла, и вѣдвезуть имѣвѣрно оцять на Сибѣръ.

— НѢМЕЦКА преса ише теперъ про страшныя практики жебраковъ въ Росіи, котры поривають дѣтей и въ страшный способъ ихъ калѣчатъ, чтобы вѣд-такъ при ихъ помочи сильнѣйше промовляти до милосерныхъ сердець... Тя злочинныя практики приня-ли такі розмѣры, що ми-нистерство внутрѣшнихъ справъ выдало теперъ роз-поряджене до всѣхъ подчи-ненныхъ властей, абы вы-ступали якъ найэнергичнѣй-ше противъ такихъ винов-никовъ. Часопись „Недѣля“ подає цѣлу серію подѣб-ныхъ случаѣвъ, а мѣжъ ни-ми описує, якъ три жебра-ки сѣрвали дѣвчинку подѣ Уманемъ и страшно еѣ покалѣчили. Насампередъ выпалили еѣ очи при по-мочи живицѣ, котроку об-лили цѣле лице дѣвчанки. Коли тѣ раны почали гоѣ-ти ся, подѣтили еѣ стегна подѣ колѣнами и на лѣк-тяхъ, наслѣдкомъ чого дѣв-чинка не може рушати но-гами анѣ руками. Вѣднѣци повыкручивали еѣ пальцѣ въ рукахъ такъ, що высе-ли мертвы на шкѣрѣ. По кѣль-кохъ тыжняхъ выбрали ся зъ нею на ярмарокъ. Але тамъ дѣвчина зрадила сво-ихъ мучителѣвъ, котрыхъ замкнуло до тюрьмы.

— ЗА мѣсяць мартъ выѣ-хало лише черезъ Кра-ковѣ до Америки 10.500 галицкихъ емігрантовъ, а на роботу до Нѣмечяны и Даніи около 26.000. А загаломъ вѣдъ сѣчня 1905 р. до 1-го цвѣтня с. р., т. е. за 3 мѣсяцѣ выемігрова-ло зъ Галичины 18.000 му-жиковъ до Америки, а 31.000 до Нѣмцѣвъ и Даніи. На ліни Живецъ-Дѣдичѣ нема обчисленъ, а на Пла-шѣвъ-Освѣнцѣмъ выѣхало меньше больше таке саме число, якъ на Краковѣ.

— НЕЗВЫЧАЙНІ дарунки доставъ зъ Мароко цѣ-сарь Вильгельмъ II. Именно султанъ дарувавъ ему 6 берберійскихъ огерѣвъ, а мѣсто Тангеръ 30 быковъ и 50 найкраснихъ баранѣвъ. Возможно, если Вильгельмъ только часто буде вѣдвиджувати африкань-скихъ султанѣвъ, то на-рѣдъ нѣмецкій не буде по-требувавъ журити ся дово-зѣмъ всякой худобы. Бо котрыйсь иншии султанъ, припустѣмъ зѣ Занзібару, не лишитъ ся позаду и по-дарує нѣмецкому цѣсареву подѣчасъ визиты 100 быковъ и 300 баранѣвъ, а якийсь третій султанъ подѣнесе те число въ десятеро. Нѣмеч-чина буде муѣсла побудо-вати кораблѣ, чтобы спро-ваджувати живы дарунки. И въ нѣмецкой державѣ Вильгельма стане таньше мясо.

— РУСИНЫ зъ Галичи-ны, Буковены и Угорщи-ны, що хочуть ѣхати до Америки, нехай пипнуть по всякій поясненя до Rev. D. Dobrotwor 3—4 Vogtstrasse, Bremen, Germany

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ въ Америцѣ.

Зъ приповѣстокъ Будды.

Зерно гѳрчиць.

Одна жѳнка, именемъ Крѳша Гватами, мала одинокого сына — и той померъ. Въ розпуцѳ носила мати трупа дитины до вѳхъ сусѳдовъ и просила ихъ о лѳки. А люде говорили; Она збожеволѳла; дитина нежива“.

Вкѳнци Крѳша Гватами подибала чоловѳка, котрый на еѳ просьбу такъ вѳдповѳвъ: „Я не могу Тобѳ дати лѳку для твоєї дитины, але знаю лѳкаря що може се зробити для тебе“.

„Хто вѳнь такій?“ поспытала мати.

„Иди до Будды“ — вѳдказавъ чоловѳкъ.

И Крѳша Гватами пѳшла шукати Будду, а найшовши его стала зъ плачемъ просити:

„Пане мѳй, дай менѳ лѳкъ, що уздоровивъ бы мою дитину“.

Будда вѳдказавъ:

„Привнеси менѳ жменю гѳрчичного зерна“. Урадована мати обѳцяла се зробити. Тодѳ Будда додавъ: „Лише памятай, що се зерно мусишь дѳстати вѳдъ такихъ людей, котры не втратили анѳ дитины, анѳ мужа, анѳ родича, анѳ приятеля“.

Бѳдна Крѳша Гватами ишла теперъ вѳдъ хаты до хаты и просила о гѳрчицне насѳне. Люде милосердились надъ нею и давали еѳ бажане зерно, але скѳлько разы спитала ихъ: „Чи не вмеръ вамъ отецъ або мати, дочка або сынъ, або хто инѳий вѳ вашѳй родинѳ?“ — сейчасъ дѳставала таку вѳдповѳдь: „На жаль такъ; мало е живучихъ, але помершихъ е много. Не нагадуй намъ нашого найбѳльшого смутку“. И не найшла хаты вѳ якѳй бы хтось зъ улюбленыхъ особъ не умеръ.

Умучена и вѳ розпуцѳ усѳла Крѳша Гватами придорозѳ, звѳдки дивилась якъ якѳйсь часъ блимали а вкѳнци зовсѳмъ погасли свѳтла мѳста. Настала глуха, темна нѳчь. И Крѳша Гватами стала роздумовати надъ людскою долею и переконалась, що и жите людске якѳйсь часъ блимае а опѳсля гасне такъ якъ тѳ свѳтла. И подумала собѳ: „Яка я самолюбна вѳ моимъ горю! Смерть е спѳльна вѳмъ людемъ; а однакъ вѳ той падоли плачу е дорога, що веде до безсмертности тыхъ, що вѳдкинуть все свое самолюбство“.

Вѳдкадаючи вѳдъ себе самолюбну любовь до своєї дитины, она похоронила еѳ вѳ лѳсѳ. Вернувши до Будды она знайшла вдоволене вѳ правдѳ, що е неначе бальсамъ, що гоить вѳ болѳ зраненого серця.

Будда сказавъ:

Жите людей на сѳмъ свѳтѳ е коротке й повне терпѳня, бо нема средства при помочи котрого моглибъ минути смерть тѳ, що родились. Пѳсля досягнення старшого вѳку, слѳдуе смерть; така е природа вѳхъ живучихъ и вѳстотъ.

Якъ дозрѳлымъ овочамъ грозить небеспеченство, що упадуть зъ дерева на землю, такъ кождый смертельный народившись, е всегда вѳ небеспеченствѳ смерти.

Якъ глинянѳ начиня вкѳнци зѳбють ся, такъ и жите смертельныхъ.

Молодѳ и старѳ, дураки и мудрѳ, вѳ подчиненѳ силѳ смерти.

Зъ тихъ, що забранѳ смертѳю, опускають жите—отець не годенъ вратувати свого сына, нѳ родина своего кривняка.

Дивѳть! Коли рѳдня приглядаешъ та заводитъ, смертельныхъ одного по другѳмъ вывозять, неначе вѳловъ, що йдуть на рѳзню.

Такъ свѳтъ е подчиненѳ смерти и гнилизнѳ, тому розумнѳ не сумують, знаючи, що сего не годнѳ змѳнити.

Не плачемъ и сумованемъ можна одержати спокѳй ума; противно, они збѳльшають болѳ и мучать тѳло. Чоловѳкъ, що плаче и сумуе блѳдне и робить себе хорымъ; але вмерлого не выратуе вѳдъ смерти, его заводжене.

Люде умирають а ихъ доля по смерти буде вѳдповѳдна ихъ дѳламъ.

Навить еслибъ чоловѳкъ живъ сто лѳтъ або й болѳше, то такъ вкѳнци буде розлученѳ вѳдъ товариства своихъ рѳдныхъ и полизитъ жите сего свѳта.

Хто шукае спокѳю, повиненъ увѳльнитись вѳдъ стрѳлы заводженя, нарѳканя и суму. Хто увѳльнивъ ся, хто вытягнувъ зѳ себе сю стрѳлу — одержитъ спокѳй ума; хто поконавъ весь смутокъ, стане вѳльнымъ вѳдъ смутку и буде благословенѳй.

Добрымъ за зпе.

Одѳнь нерозумнѳй чоловѳкъ, довѳдавшись, що Будда вчатъ вѳдплачувати добрымъ за зле, прийшовъ до него и ставъ его ганьбити. Будда мовчавъ та милосердивъ ся надъ его глупотою.

Коли чоловѳкъ скѳнчивъ его ганьбити, Будда поспытавъ: „Сыну, если чоловѳкъ вѳдкажешъ принять офѳрованный ему даръ, до кого сей даръ буде належати?“

„Буде належати до сего хто его офѳрувавъ“.

„Мѳй сыну“, сказавъ Будда. „ты ганьбивъ мене,

але я вѳдкажуюсь принять вѳдъ тебе тѳ ганьблячѳй слова и прошу тебе задержати ихъ для себе. Чи не будутъ они для тебе причиною журы та смутку? Якъ вѳдгомѳнъ належить до голосу, а тѳнь до предмету якѳй еѳ кидаетъ, такъ певно жура постигне кожного, хто робить злѳй вчинки.

Коли чоловѳкъ не вѳдповѳдавъ нѳчого, говоривъ Будда дальше: „Недобрый чоловѳкъ, що чернить праведника, подобный до того, хто плюе на небо; неба вѳнь не оплюе, але слива упаде таки на его власне лице и его замаже“.

„Хто чернить ближнього, подобный до того, що кидаетъ порохъ на другого, коли дуетъ противный вѳтеръ. Порохъ не досягне его жертвы, але завернешъ назадъ и засипле ему самому очи. Чесному чоловѳкови не можна пошкодити, а те лихо яке лихѳй чоловѳкъ хоче спровадити на праведника, всегда верне до него самого“.

Нанадѳйска пѳсня.

Весело, щасливо у Канадѳ жити,
Е тутъ робѳтъ досытъ, грошѳ заробити,
Пѳшовъ я на сексѳнъ, грошей заробляти,
Робю и думаю, що теперъ почати.
Чути тутъ о страйку, мае ся зачати,
Возьму мѳхъ на плечи, тайзы рахувати.
Добре рахувати, кобъ було що ѳсти,
Але йти голодень, тяжко потѳмъ сѳсти.
Вѳдтакъ сидѳть небоже, земля тѳ ся крутитъ,
Где ся теперъ дѳти? Серце тебе нудитъ.
Нѳ цента вѳ кишени, анѳ хлѳба вѳ торбѳ,
Повный мѳшокъ шмата, неси го на горбѳ.
Хочъ зачне ся той страйкъ, то борзо и згине,
Лѳпшу намъ дасть долк, може злая мине.
Але и думаю, що то лѳпше буде,
Бо пятнайцять центѳвъ, денне болѳше буде.
Теперъ намъ платять доляръ сорокъ пять,
А потѳмъ дадутъ, Доляръ шѳьдесятъ.

И. Осмакъ, С. Р. R. Mc.Leod, Alta.

Всячина.

НАСЕЛЕНЕ РОСИИ.

Пѳсля переписи зъ 1897 року росѳйску державу замешкуе 125,580.682 жителѳвъ, вѳ чѳмъ було 62,512.698 мужчинъ, а 63,167.984 женщинъ. Пѳсля народностей було: 55,667.469 Москальѳвъ, 22,975.301 Украинцѳвъ, 5,885,546 Бѳлорусинѳвъ, 7,931.307 Поляковъ, 172.726 Болгаръ, 50,385 Чехѳвъ, 1,790.489 Нѳмцѳвъ, 1,210.510 Литовцѳвъ, 1,435.937 Лотышѳвъ, 1,002.738 Естѳвъ, 1,121.669 Молдованъ и Румунѳвъ, 1,173.096 Вѳрменъ, 5,063.156 Жидѳвъ, 1,023.844 Моравѳвъ, 4,084.139 Киргизъ-Кайзакѳвъ, 3.737.627 Татаръ, 1,439.136 Башкирѳвъ и Тѳптярѳвъ, 843.755 Чувашѳвъ, 968.655 Сартѳвъ, 1,336.448 Грузинѳвъ, Имеретянъ и Минстрельцѳвъ и ин.

Що до вѳроисповѳданя було: православныхъ 87.123.604, рим-кат. 11,506.809, старѳвѳрцѳвъ 2,204.596, протестантѳвъ 3,762.756, магометанъ 13,906.972, мойсеевого вѳроиспов. 5,215.805, вѳрмено-орт. 1,179.266, прочихъ христѳянъ 8,134 и прочихъ нехристѳянъ 732.078, вѳ томъ числѳ 12,894 караймѳвъ и 443.683 буддистѳвъ и ламайтѳвъ.

Осѳбъ духовного звания було вѳ 1897 роцѳ вѳ Росѳи: Москальѳвъ 208.847 мужчинъ и 217.512 женщинъ, Украинцѳвъ 28.066 мужчинъ и 30.409 женщинъ, Бѳлорусинѳвъ 5514 мужчинъ и 5417 женщинъ, Поляковъ 2,900. мужчинъ и 403 женщинъ, Литовцѳвъ 958 муж. и 115 жен., Нѳмцѳвъ 1110 муж. и 1362 жен., Вѳрменъ 8064 муж. и 7171 жен., и т. д.

Украинцѳ (урядова назва

вѳ Росѳи: Малоросы) размѳщенной чисельно ось якъ:

Вѳ губернѳяхъ:
Полтавской 2,583.133, процентъ населеня 93.
Черниговской 2,000.000, прц. 85.6.
Подольской 2,442.819, прц. 80.9.
Харковской 2,009.411, прц. 80.6.
Кѳвской 2,819.145, прц. 79.2.
Волинской 2,095.579, прц. 60.1.
Катеринославской 1,456.369, прц. 68.9.
Херсонской 1,462.039, прц. 53.5.
Кубанской 1,321.000, прц. 60.
Таврической 611.121, прц. 42.2.
Воронѳжской 915.883, прц. 36.2.
Донской области 719.655, прц. 28.11.
Гродненской 362.526, прц. 22.6.
Курской 527.778, прц. 22.3.
Ставропольской 479.000, прц. 20.
Бесарабской 379.698, прц. 19.7.
Люблинской 196.476, прц. 16.9.
Сѳдлецкой 107.785, прц. 13.9.
Астраханской 133.115, прц. 13.3.
Самарской 11.301, прц. 4.3.
Саратовской 149.891, прц. 6.2.
Терской 42.036, прц. 4.5.
Оренбургской 41.541, прц. 2.6.
Разомъ е 22,975.301.

Надто вѳ прочихъ областяхъ росѳйской державы жне около 400.000 Украинцѳвъ.

Треба замѳтити, що историкъ Грушевскѳй начисляе у „Очеркахъ истѳриѳ украинскаго Народа — Петер-

бургъ 1903“ Украинцѳвъ на 34 милѳны, а чеськѳй ученый Нѳдерле подае ихъ число на 32 милѳны. Дати сихъ ученыхъ, що оснують ся на неофициальныхъ жерелахъ, вѳдповѳдають далеко болѳше дѳйсному стану рѳчи.

МОНАСТЫРѳ Вѳ ИСПАНИИ.

Пѳсля переведеной вѳ р. 1901 урядовой статистики выхѳдитъ, що вѳ Испанѳи было вѳ томъ роцѳ 40.030 монахинъ и 10.630 монаховъ разомъ 50.660. Однакъ вже урядово додано до сей статистики, що вѳ томъ роцѳ 382 монастырѳвъ жѳночѳихъ, а 88 мужескихъ не згѳдосило ся до конскрипциѳ. Коли нунциѳ папы скарживъ ся на правительство, що оно робить се обчислене, то тодѳшне либеральне правительство вѳдповѳло, що оно боить ся небезпеченства для краю изза величезного числа мѳховъ и монахинъ, примандрующихъ зъ Франциѳ, бо се може викликати антиклерикальный розрухи.

Вѳдъ 1901 р. число прибуваючихъ зъ Франциѳ монаховъ, зъ причины ухваленого тамъ закону проти конгрегациѳ, значно зросло и нынѳ все урожайнѳ мѳцевости и богатѳ мѳста, покрыли ся монастырями, що вѳ ostatnichъ лѳтахъ растутъ мѳвъ грибы по дощѳ. За те не здѳблешъ тыхъ институцѳ на убогихъ кастильскѳихъ степахъ, вѳ бѳдныхъ околицяхъ Андалюзѳи та вѳ голодуючѳй Галициѳ.

Конгрегациѳ ей опанували вѳ Испанѳи не тѳльки школу и навчане, маючи вѳ своихъ рукахъ майже все высшѳ и нисшѳ школы народнѳ, але и наибѳльшѳ предприятия та интересы, якъ „Банкъ испанскѳй“, „Трансатлантѳиске мореплавецке товариство“, монополю тютюну, жѳзѳницыѳ пѳвнѳчнѳ и збивають страшнѳ маетки, скуповуючи землю и займаючи вѳ свои руки що-разъ болѳше промыслъ та торговлю. Найдете тамъ кофейнѳ, готѳлѳ, клиники, аптики, фабрики лѳкерѳвъ найдоскональшѳихъ, друкарнѳ монастырскѳй, а вѳ Барцельонѳ навѳтъ заняте акуперокъ перейшло вѳ руки певного ордѳну монахинъ. У вѳхъ тыхъ напрамахъ працѳ, роблять тамѳшнѳ монахи велику конкуренциѳ свѳтскому населеню, бо они не платять податковъ и мають робѳтника майже бесплатного вѳ выхованкахъ та людяхъ, котрыми они „опѳкують“ ся.

Вѳ виду того всего не диво, що Испанѳия — се вѳтчина нужды, край анархѳи и анальфаетизму; 2/3 людности не вмѳе нѳ читати нѳ писати.

Мы бачимо дальше, що Испанѳия се справдѳ клясичный край, котрого истѳрия доказуе дуже выразно, що розвоѳ и збѳльшене числа монаховъ вѳ томъ краю всегда спроваджувало на край убогѳвъ вѳ прирѳстѳ людности и упадокъ добро-

буту у краю, а на вѳдворотъ ограничене, або и прогнане монаховъ головно Езуитѳвъ мало за собою вѳ васлѳдкахъ пѳднесене и эпоху економѳчного та морального роздѳвѳту краю.

Цѳкавѳ книжки

- * Америка 15 ц.
- * Американскѳй шлѳхтичъ 15 ц.
- * Ангѳль та пустельникъ и другѳ рѳчи 15 ц.
- * Борба клясѳ и чѳму робѳтники организують ся 15 ц.
- * Весѳла книжочка зъ образами 30 ц.
- * Грѳхѳ милѳнерѳвъ я т. п. С. 7. 15 ц.
- * Дѳло зъ истѳриѳ православной мѳсѳивъ вѳ Америкѳ 10 ц.
- * Дѳло про звѳрита 30 ц.
- * Дѳв левады я т. п. С. 5 15 ц.
- * Дѳло про права и суды вѳ Сполуч. Державахъ 10 ц.
- * Дорога любви, то Божа дорога С. б. 15 ц.
- * Живѳнѳрѳ 10 ц.
- * Журавѳль 15 ц.
- * Жите, зарѳбки, организациѳ я т. п. вѳ Спол. Державахъ 15 ц.
- * Зубъ за зубъ 10 ц.
- * Капѳталъ и праця 15 ц.
- * Конституциѳ Спол. Державъ 10 ц.
- * Марѳя 10 ц.
- * Навѳрненнѳй Грѳшинѳкъ 20 ц.
- * Народнѳй рухъ авѳстро-угорскѳихъ Русинѳвъ 15 ц.
- * Образки и загадки 10 ц.
- * Образки зъ Америкѳ 10 ц.
- * Оповѳданя 15 ц.
- * Про водѳступникѳвъ вѳдъ рос. православѳя 10 ц.
- * Провѳдникъ руско-английскѳй (глаголь) 50 ц.
- * Про цустро землѳ 25 ц.
- * Подземнѳй скарбы 25 ц.
- * Покусѳ 10 ц.
- * Розмова Полика, зъ Русинѳмъ 10 ц.
- * Руско англѳйскѳй словарець 20 ц.
- * Религѳийнѳ вѳрваня старинныхъ народѳвъ 20 ц.
- * Смерть 10 ц.
- * Тарасъ Шевченко 15 ц.
- * Тимѳко Гаврилѳкъ 15 ц.
- * Хто зъ чѳго жѳте 15 ц.
- * Якѳ то е люде на землѳ. зъ 20 образами 50 ц.

Тимъ, що схочуть заняты роспродажею новѳшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо ниимѳнъ нѳному.
„SVOBODA“ BOX 353, SCRANTON, Pa.

Купуйте чимъ скорше КАЛЕНДАРЬ Руского Нар. Союза на 1905 р.

Кождый Русинъ повиненъ мати вѳ своей хатѳ сю прекрасну книжку! Е що у нѳй прочитати, е на що подивити ся. Прочитайте лише, якѳ гарнѳ тамъ рѳчи:

- 1) Вѳзовы и календарска часть.
- 2) Свѳта Ольга оповѳдане зъ рускомъ бувальщины.
- 3) Оповѳдане зѳ страйку вѳ 1902 р.
- 4) Хитрый народецъ у той Америкѳ, смѳшне оповѳдане зъ руско-американского жита.
- 5) Десятъ гѳчокъ пѳдъ розвагу Русинамъ.
- 6) Оглядъ американской Руси за минувшѳй рокъ.
- 7) Головнѳйшѳа пытаня, котра заважають людемъ, що хочуть дѳстати горожанскѳ паперы (citizens-raper).
- 8) Коротка истѳрия Руси зъ образами.
- 9) Смѳшна приказки, приповѳдки и смѳшнѳ оповѳданя.
- 10) Порады и всячина, цѳкава для кожного.

Кромѳ того е богато образковъ зъ росѳйско-апаньской войны, та инѳшихъ, а такожъ мапа стародавней Руси при конци Календаря.

Сей великѳй Календаръ, котрый мае 224 сторѳнъ друку, коштуе всего 35 центѳвъ. Тожъ нехай кождый успѳшнѳтъ ся купити, заки ще не розобрали люде. Пишѳть по Календаръ и посылайте грошѳ лишь на адресу:

Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

Цѳна дуже тана, бо сей великѳй календаръ коштуе всего 35 центѳвъ.

СМЪШНЕ.

Шведъ до пана: „Пане, прошу менъ разъ вже заплатити за ти черевки, що вы взяли вѣдь мене передъ рокомъ. За такою дробницею я ходжу вже цѣлый рокъ такой шмать дороги.“

Панъ: „Пождѣть пане майстеръ. За тыждень спроваджую ся близпе васъ, то вамъ буде выгѣднѣше ходити.“

ЖЕЛІЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Скрантонъ в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, з вид 6 рано до 12 в ночи що 20 минутъ в Нейгоу відходять трен від 1-ої ран до 7 що година, в вид 7 рано до 12-ої в ночи що 20 минутъ. Від 3.20 до 6.40 пополудня трен ходять що 10 минутъ до Виласбері иде трен всего 41 минутъ, а експресовий, що відходять зі Скрантонъ (крім Нейдъ) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополудня иде лиш 33 минутъ. Наші кары ідуть до Нейгоу Парку і Птерсборг. Мы перевозимо також пакунки.

Не забудьте,

що хто до першого Червня (Юнія) сего року прише на „СЛОВО“ \$1.50, тому будемо высылати просвѣтнй книжочки „Слово“ черезъ 12 мѣсяцѣвъ, а кромѣ сего вышлемо ему Руско-англійскій Провѣдникъ (Тлумачъ) або яку иншу одну, або и бѣльше книжочокъ оголошенихъ на 7-ой сторонѣ „Свободы“, котрыхъ цѣна не череходить 50 центѣвъ, зовсѣмъ за дармо.

Присилайте грошъ сейчасъ. Адресъ: „S L O V O“ Box 353, Scranton, Pa.

Найпевнѣйше лѣкарство

котре **ВЫЛѣЧИТЬ** Задыхъ (астму), Катаръ и Зиму доставаете у краєвого аптикара: **M. Potocki, Olyphant, Pa.** Цѣна 5 долларѣвъ!

ПРОДАЮ

Книжки молитовой и свѣтскій: рускй, польскй, словенскй и мадярскй. Пишѣть по цѣнникъ. Шифкарты до краю и зъ краю на всѣ корабельнй лінії. **Посилаю грошъ до краю по найтаншѣй цѣнѣ.** Адресувати: **Stephen Kalakuka, 123 Sussex St. Jersey City, N. J.**

JOHN J. CAMPTON
Католицкій похоронникъ.
Вынаймае тано керичъ — ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИИЛЪ МАЛИНЯКЪ WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts. SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгда на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочкахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горьвки и ликеры наилучшого татунку. **Братя! замовляйте у свого!**

МАСЪШЪ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ? CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки вѣяного рода, хочъ бы якъ розтрасенй. Такожъ робить книжки для братствъ, церковъ, бизнесменѣвъ ч т. д. За роботу гварантуе.
SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher, 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.
Хочешъ выпити гарненько? Запытай ся де Митренко; Готель, виску, пиво мае, Повнй саланикъ допивае. 6 цигаръ, а и галъ. На мѣтини, на забавы; Тамъ посидишь, погуляешь, Вечуешь неодна цѣнаве, — А що выпешъ, то знай брата, Поде дальше, якъ у пятъ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Кождый Рускй мавчій яку небудь потребу въ Нью Йорку, чи въ околицѣ, повиненъ вступити до того готеля, бо тутъ достане найздоровшй в найтаншй напитокъ всякого рода и порадю, не найлучше купиши шифкарты.

Dr. F. J. Meek, (МИКОЛАЙЧИК.)
СЛАВНОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДІТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають особлившой ошкы.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. } Телефон 3 SHAMOKIN PA. } Nr. 1673

Юліанъ Копцяньскій (JULIAN KOPYSZCANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салюнь рускй. — Найлѣпшй напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розматого татунку, горьвки досконалы, цигара дуже добры.
Спѣшать Братя Рускы до свого брата Юлькя!

ВІЛЬНИХЪ ЗЕМЛЯХЪ Західної Канади
Знамените лідсови. Фармери орють в сорочкахъ в половинѣ Новембра. „Всѣ будуть бѣльше якъ вдоволенй результатомъ послѣдихъ зборѣвъ.“ EXTRACT.
Подостатокъ угля, води, дѣрева і сѣна. Школи, церкви, і штори недалеко.
Пшеница по 1.00 бушель. Пшени по блишій вѣдомости до Superintendent of Immigration Ottawa, Canada, або до **C. A. JONES, Canadian Government Agent, Pittsburg, Pa.**
В. Н. Morgan, 23 N. Main str. SHAMOKIN, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ И БАВАРІЯ TROMETTER'S
(Трометтеръ)
при Редискоумъ дилъ въ Shamokin, Pa.
Свѣдана, Обѣды, Вечеръ
Въ кождѣмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зинй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солидна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, ликеры, горьвки и всѣ можливй нанитки. Цѣна дуже мала.

ПРОТИ ОГНЯ,
одинокоій славянскій агентъ въ Лакована Кавити.
JOHN A. КОМАРА,
напротивъ словенского костела, 15905 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. P. O. Box 372.
Его офісъ въ Scranton, Pa. в на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрантонъ привѣджае толькы кождого понедѣлка и четверга вѣдь годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.
Всѣ справы американскій въ повѣтахъ Лакерне и Лакована.
Хто мае справу ґрунтову, або хоче вѣдобрати грошъ або снадокъ въ старомъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣнь бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.
Всѣ контракты, правнй паперы в новомочія.

С. М. НАТНАВАУ.
Ассурацин вѣдь огню.
Продае дома и лоты.
Офісъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.
МАЕ НА ПРОДАНЪ
117 акрову фарму зъ добрыми доможъ и стодолю—тано, недалеко желѣзницѣ. Такожъ кольца доможъ и лотѣвъ на продажъ.

КРАСВА РОБОТНЯ.
Вырабляю иконостасы, престолы, кивоты, образы процесійнй, малюю и золочу.
Цѣны умѣркованй. 11-F. Matyashow, 575 Stella Ave., Winnipeg, Man., Canada.

Гей Рускы! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до **Юрія Хиляка** въ OLYPHANT, PA.

Въ его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшй, найлучшй и наймоднѣйшй стортъ въ убраннй. Купите добре шифкарты скоро а безпечно поиде вамъ грошъ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то же все — нѣ! Вѣнь мае ще найпаралѣлшй салунъ въ мѣстѣ полъ назвовъ: **Anthracite Hotel**

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рѣднои бабки на весѣлю.

Makes Good Coffee Cheaper
Makes Cheap Coffee Better
Ощадите грошъ, будете спокойнй и полѣпшите смакъ кавы, если будете уживати **Правдивою Кавовою Примѣшки Франка**
Полѣпшае запахъ и барву кавы и усувае всѣ шкодавыи наслѣдки такъ, що кава стае дѣйсно здоровымъ напиткомъ. **Цикорію Франка** вже давно уживаютъ найлѣпшй кухаръ въ Старомъ Краю. Можна еѣ купити у найлѣпшыхъ гресерникѣвъ въ цѣлой Америцѣ и чимъ разъ бѣльше еѣ тутъ купуютъ.
Проесть вашого гресерника о Цикорію Франка та будѣте певнй, що торговый знакъ млынонь на наву а на кождѣй пачкѣ **HEINRICH FRANCK SOHNE & CO.** Американскя філія въ FLUSHING, N. Y.

Нотаръ и мировый судія

залагоджуе всякй судовй справы, коллектуе грошъ зъ краю, выробляе повномочія, цесіи и контракты купна въ Галичинѣ, Австрійи и Росіи. Не ходѣть до чужинцѣвъ, що часто не розумѣють насъ, протягають справы, наражують насъ на великй кошты и вкѣдци програють добры справы.
БАНКЪ ПРУСКІЙ. Посылка грошей до Галичины, Австрійи, Росіи и другихъ краѣвъ по цѣнѣ курсу.
ПРОДАНЪ ШИФКАРТЪ на найлѣпшй и найскоршй корабль. **REAL ESTATE** Залагоджую всѣ справы американскій якъ контракты, купна и продажи лѣтѣвъ, доможъ и фармъ. Позичаю грошъ на будову доможъ на добрыхъ условняхъ та піднимаюсь вести процессы о вѣдшкодоване. Всякй справы можете полагити устно въ день або вечеръ, або письменно, пишучи впростъ до **VIKTOR WILUSZ, Notary Public, 17-205 WASHINGTON STR., JERSEY CITY, N. J.**

Друкарня „Свободы“
друкуе тикеты, паперы, коверты, книжки, плакаты, циркуляръ и взагалѣ всѣ роботы друкарскй старанно, тано и на часъ.
Братскй опѣкуны хорыхъ повиннй мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабѣсть и т. д.
Адресъ: „SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

Польскя Колонія въ Державѣ Вирджія.
Маемо 40.000 акровъ урожайной землѣ вѣдь \$5 до \$15 за акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ, недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстѣ, де легко можна заробити гарный грошъ на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра, и кождому добре веде ся. Родитъ ся добре жито, пшеница, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнь. Овочы: яблока, грушки, сливки, огѣрки, мѣльоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино е также добре якъ калифорнійске. Земля е рѣвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овечь и т. д. Вода жерельна на кождѣй фармѣ 20 стѣпъ глубока. Морозѣвъ анѣ спеки тутъ нема, циклоны тутъ незвѣснй. Недалеко сутъ великй мѣста якъ Річмондъ, Балтиморъ, Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Філадельфія. Тысячѣ людей глядае теперь фармы и много вже поляковъ закупило вѣдь насъ землю и сутъ вдоволенй. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый е своимъ паномъ, а мастокъ фармерѣвъ е забезпеченый. Фармеры не потребуютъ бояти ся страйку, зменшена платиѣ або катѣцтва. Фармы продаемо за готовку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готовкою, а рѣшту на сплату пѣсля умовы.
По блишій условья пишѣть по польски до **JOHN JELINEK & CO.** 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
Напишѣть десѣте вычитали се оголошене.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
ШАМОКІН, ПА., 327 Shamokin st.
Найбѣльшій рускй компанічный стортъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побѣльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дѣмъ великй, красныи, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ разумнй Русины належать до тои компаніи, купуютъ зѣ своего власного стору значить, спомогають самымъ себе. — Мѣсячно обертае стортъ сумою \$5,500.00 Заряджуютъ нимъ: **Н. Габура, М. Колодѣй.**

ИВАНЪ ГЛОВА JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякй потрѣбнй рѣчѣ до жита, якъ такожъ можна купити убраня майнерскй и звичайнй. Посылае такожъ грошъ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безпечно.
Продае шифкарты.
Не вѣдь нынѣ вже знаютъ люде солидного Ивана Глову.

Одень зъ наибѣльшихъ броварѣвъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишъ разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хочетъ пити.
Голова вѣдь него нѣколи не болитъ, бо есть здорове и поживное.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБѢ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4354.